

గుంటూరు శేషేంద్రశర్మ

అధ్వరీక ఇతిహాసము

నాదేశం నాప్రజలు

MY COUNTRY, MY PEOPLE

modern epic
with english translation by the poet

Published by
THE INDIAN LANGUAGES FORUM
Goshamahal, Hyderabad-500 012 A. P.

First Edition May 1975

© Rights reserved by the author

Available at :-

**Messers, Andhra Pradesh Book Distributors,
3237, Rashtrapati Road, Secundrabad**

Price Rs. 2-50

**Cover Portrait by Mr. Shah Ali
Royal Studio, Nampally, Hyderabad**

Printed at :

**Dakshina Bharat Press
Khairatabad, Hyderabad-500 004**

CONTENTS

Introduction by :	<i>Indira Devi Dhanrajgir</i>
Preface by :	<i>Seshendra Sharma</i>
Canto I	2
॥ १	3
Canto II	10
॥ २	11
Canto III	16
॥ ३	17
Canto IV	28
॥ ४	29
Canto V	40
॥ ५	41
Canto VI	52
॥ ६	53
Canto VII	88
॥ ७	89
Canto VIII	92
॥ ८	93
Bibliography	

*To my wife Indira
(Rajkumari Indira Devi Dhanrajgir)
as fulfilment of a promise
with profound love*

ನಾ ದೇಶಂ ನಾ ಪ್ರಜಲು

MY COUNTRY, MY PEOPLE

INTRODUCTION

"...I'm not just a landscape painter. I'm a citizen of my country as well. I love my native land and its people.

I feel that as a writer I have a duty to write about my people, their suffering and their future, about science the rights of man and so on."

(Anton Chekov, play 'Seagull')

Whenever Seshendra Sharma has lifted his pen it was to elevate the human role of man, his purpose and also to point out his destiny and journey. All those who have carried the torch of civilisation forward have been men who took the wrongs in society and their country terribly to heart. We need such people. All ages have required them to steady the faltering feet of their times. To accomplish anything worthwhile one must have the courage to be different. Today when our society is deindividualising the people a poet goes out in faith and sings of his times, of his intellectual, emotional and physical battles of life and combines it with his greater adventures of mind on the scale of his country and the world and thereby signifies the fullness of human consciousness and the totality of life and experience.

Writing an epic is a pioneering work where all poets dare not tread. A scintillating intellectual theory held in the lines of the Upanishad 'annaath vai purushaha' breathes life into this great modern epic 'My Country, My people'. This Upanishadic concept is the cyclic rotation of life. The trees and crops bear fruit and grain, which in the form of food transforms into blood, and then into sperm, which is the cyclic seed of the generation of man. It implies that the 'purushaha' is already in the fruit and the grain, in the trees and the plants having entered their bodies through the rain and the soil of the earth. In this epic man emotionally feels the direct relationship with the entire world of created things.

To write an epic like '*My Country, My People*' is every writers dream in this century but every writer is not ripe to write a poem like this. It is the quintessence of a poet's life and it is perhaps the most cherished dream of an intellectual to fulfill himself by accomplishing a masterpiece. Seshendra Sharma has indeed written a great poem of eternal significance. He says in his note book '*The Arc of Blood* :

"...the epic commemorates perpetually the glories of the past in the arches of man's history. That is why, the epic flows with the rivers of the country and rises with hills for all times to come. Homer and Valmiki have flowed down the centuries irrigating the minds of generations and culturing them..."

(*The Arc of Blood; page 128*)

A modern epic must determine its true character and create its atmosphere by depicting an age. The poet must be able to create a tradition of common values. An Epic no longer need be a rambling account or mere descriptive poetry filled with heroic combats, tragic episodes or mythological stories; it must take into account the present day life of the people, a nation. A spontaneous integration must emerge from a good work of literature.

This poem of Seshendra Sharma unchains and liberates man from his deep seated inhibitions, it speaks of man's expectation of his future and re-introduces hope in a new society rallying the strength around collective sentiments. In this masterpiece he pours out the great eternal passion and the problems of humanity. In any country, an epic is the artery of a nation, an essence of a culture, a drama of life's own distilling. The poet says: 'I do not write for 5 crores of people but I write for 500 crores'. This Epic is a national song, it is the song of upliftment, the song of resurgence which will usher in a new awakening among the people. The poem begins on an elevated note :

“A hand rises out of the dawn, the hand of the toiler of time, it is raised dipped in the blood and sweat of human fields...” (canto I page 1)

gradually the poem begins to gather power as Seshendra Sharma's pen moves on

“In history, where savage winds blow in cantos I cannot be like the branches of trees that remain trembling in the hands of unrelenting winds

Do not query why so restless, ask the ocean why it is restless. Do not say why so furious, ask the tempest for an answer. Know that time after all is my paper, upon which I write the charter of my dreams for the world, and affix my signature underneath, with my burning breath, sculpture a colossal force out of man.

My will, shall shout and break the spine of time, tear off the horizon and throw a new era on earth, it shall confer unrest on man and flow like red hot blood through all the roads of our villages and make him into a sea and into a tempestuous storm.

I shall gift that consciousness to my country with my four dimensional poems ..now, centuries will speak the language which I learnt in the wombs of forests, my word will be the legacy to future generations; my poems, only countries and nations deserve.” (Canto I, page 6)

This is a nation's epic, a man's epic, a ruler's epic. It is an epic written by a civilisation, not by an individual.

In his voice can be heard the emphatic tones when he asserts his Indian ego “...the leadership in the country is mine. I shall not let it go to politics”, by which he means that intellectual leadership cannot be surrendered to lesser levels. There comes a time in every country's history when the pace of progress slows down and, its effects fall on the

nation like a long shadow and, the pulse of a nation's retardation is felt by a whole people. Once in a while the times have to come under assessment and revaluation.

"O each age hungers for a passion, each age invites the rule of a stupid theory, willingly subjects itself to its sovereignty, while the intellect remains critical, watching and hatching the eggs of a new age."

(Canto III, Page 26)

All his poems rightly belong to a progressive and revolutionary thinking.

"Every moment of mine, comes and goes, chiselling itself into a sculptured piece,

*one time as my nation, another time as my song,
yet another time as my poem, and then as my
blazing sun*

*With new faces, wearing new halos of light my
poems come.*

*Jumping and dancing on the new lines of my eyes,
Some children are playing marbles out there. Those
very marbles which they play today, will ascend the guns
of tomorrow and destroy these gigantic edifices of
oppression, they shall raise new buildings and new sunrises
will be born in the hills.*

Can ranges of mountains stop the dawn?"

(Canto IV, page 28)

And then in subdued tones you hear his personal anguish, his pain:

"I may go and I may not return, but there is no escape from my memories; they shall sing forever becoming birds in the air, they shall become a million rays of light and spread a net on my people."

(Canto IV, page 30)

To his adversaries he says :

"I dropped everything as a tree drops its flowers"-

From the time of the epic of Gilgamesh, Valmiki, Vyasa, Homer, Virgil and Dante, the Epic has undergone a subtle transformation. In the early times they were legendary rambling accounts, these were succeeded later by Raghuvamsh Raj Taringini and The Shahnama which eulogised a dynasty. Much time elapsed and the world swiftly began changing in every genre of life and letters. The Novel gave place to Short Stories, Plays to One Act Plays, and poets resorted to briefer poems. Very few poets had the making of great poets in the intervening centuries. Much later Milton came out with his Paradise Lost/Paradise Gained.

In the 20th century the face of the Epic changed the world over and content was given preference over bulk. St. John Perse's Chronique which won the Noble Prize for Literature is a work worth reading to understand how an Epic in its entirety absolves on man all his giant experiences, his tenderest thoughts, and his great intellectual flights in this age. It takes into its perview all aspects of human life and existence, its failures and achievements.

Quite a few epics have been written in Indian Languages in this century, most of them have had their source in mythological or classical themes. Jai Shanker Prasad's 'Kamayani' in Hindi has its roots in the story from the Upanishad, Dinker's 'Urvashi' in Hindi is a child of Kalidasa's Vikramorvashi, Iqbal's 'Javed Nama' in Persian is an off shoot of Dantes Divine Comedy, Vishvanath Satyanarayana's 'Ramayana Kalpavruksh' in Telugu is inspired by Rama's tale from the Ramayana. On the other hand Seshendra Sharma's 'My Country, My People' (meri dharti, mere log) is a great tree raised on the soil of his own mind. He has drawn all the scents of nativity and built a canvas unprecedentedly modern in its treatment. It is based on the role of the tiller who is the seed of every civilisation. The Epic is raised on the theme of the tiller's life, his frustrations and aspirations.

This masterpiece 'My Country, My People,' brings him into prominence as one of the outstanding poets of this century. For writing this work Seshendra Sharma has simplified his diction to reach his people and to record the impact of an age on the Third World. His concern, pain and torment required a new style. Now he has written one of the most memorable poems of our times. In its marathon stride it sweeps over the drama of the Third World Civilisation. The thoughts pass from 'A hand rises out of the dawn, the hand of the toiler of time' to 'Moments are not the retinue of time/there is one moment that decides the turning point of mankind' then to a controlled yet direct attack on the urban civilisation of cities 'Once, before the jaws of the monstrous city swallowed me'; the evocation of killing time 'In the city of man/inspite of hundreds of people buzzing about/time has the upper hand' and then to 'The earth is a natural museum/into which/generations of flora and fauna set; and our children the wingless birds also set like rays of evening sun'—

When the jury of time sits to deliver its verdict they shall confer on this great Indian Masterpiece the distinction that it is the voice of an age wherein the voice of resurgence vibrates. It is not a mere poem, it is a document. It shall have an unrivalled place among the modern Epics of the world.

Indira Devi Dhanrajgir

Gyan Bagh Palace,
Goshamahal,
Hyderabad-12 A. P.
INDIA

నే నెప్పుడు గొంతెత్రినా నాకోసం కాదు. ఐదుకోట్లమందికోసమూ
కాదు, యాతై కోట్ల మందికోసం గొంతెత్తాను; నేను పడుతున్న బాధలే నా
దేశమంతా పడుతోంది నా మానవజాతి అంతా పడుతోంది. కనకనే నా
జ్యులిక నాదేశపు నాలిక : ఇదే “నాదేశం నాప్రజలు”—

మొన్న రసూల్ గేంజ టోఫ్ అనే ఒక సోవియట్ కవిని చయవు
తున్నాను. ఆయన సరిగ్గా ఇదే అన్నాడు. “I think that when
a true poet succeeds in deeply voicing a personal
feeling, it becomes, in some inscrutable way, a
feeling common to all men. But when a poet sets
out to voice feelings common to all men, he is
crushed beneath the very rock he can not lift, for,
without personal feelings there can be no feelings
common to all men.”

ఇతిహస నిర్మాణానికి బాధానుభూతిష్టార్యకళలి కావాలి. నేనే
ఆఱలి : నా వయన్ను, నా పాండిత్యం, నా ప్రతిభ, నా ఆనుభవం సర్వం
విండి మాటల గొంతుల్లో పోనిన నా రక్తం ఈ ఇతిహసం. ప్రపంచ
మానవతీన్ని, వాళ్ళ చరిత్రతీన్ని, వాళ్ళ జయపశయాలీన్ని, వాళ్ళ భూత
భవిష్యద్వారమానాలనీ అన్నిటినీ అనుభవభూననేత్తద్వంద్యంతో
అవలోకన చేసి ఆ విశ్వదృశ్యంనించి ఈ తాత్పర్యం వీండాను- గత
మే నెం సీలగిరి కొండల్లో కూర్చుని. ఇది ఈ శతాబ్దింఛచ్చిన పాట,

ఇందులో భాషాభావమూ ఎట్లా కనిపిస్తాయో మరి? నేనుకుంటాను కవిత్వం ప్రధానంగా అర్థచమతాగ్నిరం ఆని. కానీ సీపుచేనే చమతాగ్నిరాలన్నీ సీపు ఎవడ్ని సంబోధించి సీమాటలు చెపుతున్నావో పాడికి అవగతం కావాలి కదా? లేకపోతే సీచమతాగ్నిరాలూ సీచేత ఆచమతాలూ చేయించే ప్రతిభా ఆన్ని వ్యాఖ్యలేగదా? మరి అలాండే వ్యాఖ్యమైన పని ఎందుకు చెయ్యాలి?

ప్రతి తరమూ తన భాషనూ తన లోకాన్ని తాను సృష్టించు కుంటుంది తన అనుభూతికోసం. అన్ని దేశాల్లోనూ అన్ని కాలాల్లోనూ ఇదే సత్కారం. అందుచేత ఈ ఇతిహాసంలో కవిత్వాన్ని అర్థచమతాగ్నిరం చేతనే చూడాలి.

ఈకాలపు భాష ఈకాలపు భావం ఎందుకొన్నావాలి అంటే, ఈకాలపు మనిషినిగురించి చెప్పకోవాలి గనక. ఈకాలపు మనిషి హర్యకాలపు మనిషి కాదు ఈకాలపు మనిషి ఒక అధిపతికి లొంగడు, ఎవడి యాజ మాన్యాన్ని అంగీకరించడు; స్వితంత్రప్రతిపత్తి తన హక్కు అని నమ్ముతాడు. హర్యకాలపు మనిషి తన అధిపతికి విధేయడు; అదే ధర్మమని నమ్ముతాడు. ఈనాటి మనిషి ఆస్తి సమాజంలో అందరిది అంటాడు; హర్యకాలపు మనిషి కొందరిదే అని నమ్ముతాడు. ఈనాటి మనిషి హర్యకాలపు వ్యవస్థను విధ్యంసంచేయడం తన ఏకైక లక్ష్యంగా నమ్ముతాడు. కనక ఈకాలంలో ఇతిహాసం ఈనాటి మనిషి ఆశల్ని ఆశయాల్ని గొనంచేయ్యాలి. ఈనాటి తిరుగుబాటునిగురించి గజించాలి. ఏనాటి ఇతిహాసమైనా ఇంతే చేసింది.

వరమాన ఆంధ్ర కవిత్వంలో ఇతిహాసం ఒక ఉచంభితమైన ప్రక్రియ. ఇప్పుడు నేను ఈ ఇతిహాసం సమర్పిస్తున్నాను దేంట్లో ఒక సామాన్య కర్మచు నాయకుడో, అతడి జీవితగాఫే దాని ఇతివృత్తమో, ఆ ఇతిహాసం :

కృష్ణ చేస్తేగానీ బతుకుగడవనివాడు కర్మకుడు. నాగలిపట్టుకుని నేలదున్నేవాడు ఆ శాతికంతా చిహ్నం. కర్మకుడిటీంలో ఏగాత లుంటాయి శ్రమ, శ్రమ, శ్రమ తప్ప-కనక ఈ ఇతిహసంలో కథకోసం చూడకూడదు.

ఆంధ్రవాజ్యయంలో Epic అనే ఇంగ్లీషు పదానికి ఇతిహసం అనే భారతీయ భాషా శబ్దాన్ని వాడుతున్నారు. దీనికి బహుళా కారణం మహాభారతానికి ఆసలుపేరు జయేతిహసం ఆవడమే కావచ్చును. కానీ హిందీ భాషీయులు ఇతిహసమన్వు పదాన్ని మనం చరిత్ర అని వాడే అర్థంలో వాడుతారు. మన చరిత్ర అన్న పదానికి వాళ్ళ అర్థం పేరు ప్రతిష్ఠ-ఇకపోతే Epic అన్న శబ్దానికి హిందీవాళ్ళ మహికావ్యం అనే పదం వాడుతారు. మహికావ్యాన్ని మన ప్రాచీన ఆలంకారికులు నిర్వి చించారు. అయితే ఆ చర్చ ఇక్కడ ఆక్కరించేదు.

ఒక్క విషయం మాత్రం గుర్తించాలి. ఈ ఇతిహసాలాన్ని శార్వి ప్రవంచంలో సాధారణంగా సమాన లంక్షణాలు కలిగిఉన్న ఇతిహసం విషయంలో మాత్రం కొంతభేదం కనిపిస్తుంది. మన రామాయణ మహాభారతాల్లో ఇతిహసంతుం ఒకే కథగా ఉంది. కానీ ప్రతియున్ భాషలోనున్న పొనామా అనే ఇతిహసం కొన్ని కథల సముద్రాయం. కల్పాణుడి రాజతరంగిజిగానీ కాశిదాను రఘువంశంగానీ పొనామా లాంటివే. ఇంకా పశ్చిమానికి పోతే హామర్ ఇలియడ్కు మన రామాయణ భారతాల్లో మాదిరి ఒకే కథ ఇతిహసంతుంగా ఉన్నప్పటికీ, రోమన్ మహాకవి వర్జిల్ రాసిన తసియడ్ అనే ఇతిహసంలో ఒక కథారూప ఇతిహసంతుం లేదు. ఆ తర్వాత దాన్ని అనుసరించి వచ్చిన దాంతే దివైన కామెడీ, మీలన్ ప్యారడైట్ లాస్ట్ ఇత్యాదుల్లో కథలాంటి ఇతిహసంతుం లేదు. అయినికయుగంలో పాశ్చాత్యదేశాల్లో కథారూప ఇతిహసంతుం లేని ఇతిహసాలే వస్తున్నాయి. నోబెల్ బహుమతి పొందిన సెంట్ జాన్ వెర్న్ మహాకవి రాసిన క్రోసీక్ అనే ఇతిహసానికి కథారూపక ఇతిహసంతుం లేదు.

శీన్ని ఇంగ్లీషులోకి నేనే తర్జుమాచేశాను; (ఇందియాలో ఇంగ్లీషు అధునిక సంస్కృతంగదా) హొండిలోకి ప్రసిద్ధ కవి మైత్రుడు త్రి టిం ప్రకాశ్ నిర్వైల్ అనువాదం చేశాడు. అనేక భాషలు మాట్లాడే ప్రజల అల్లిక అయిన మనదేశంలో అనువాదరహితంగా పున్రకాలు ముద్రించడం నిర్ద్రఖమే కాకుండా మనం ఏకాలంలో ఐతువున్నామో ఆకాలాన్ని గురించి స్వృపుకూడా లేకపోవడం అవుతుంది. ప్రపంచం అంటే తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలేకాదు? అన్ని భాషల ప్రజలూ అన్ని దేశాల ప్రజలూ మన ప్రజలే. కనుక ఇది ఒక కర్తవ్యం ఈనాడు.

ఈ పున్రకంలో చాలా భాగాలు ప్రకటించి నన్ను ఆదరించిన అంద్రథోయితి దిన, వారపత్రికలు, అంద్ర ప్రశ్న దినపత్రిక, విశాలాంద్ర వారికి నేను చాలా కృతమ్మడ్చి. కొన్ని భాగాలు ప్రసారంచేసిన ప్రైదరాచాదు అకాశవాణి వారికి నేను అధమర్చుటిప్పిన్నీ.

గుంటూరు శేషేంద్రశర్మ

1. The word Doulton used in page 44 is the name of a famous company of England which manufactures chinaware. There was a red fox, a powerful and attractive figurine made of porcelain, in the drawing room of Richings Hall in Ooty (Nilgiris). It used to draw my attention constantly as I take my tea every morning. Thus it infiltrated into this epic.

In Russia foxes are red. It is recorded by the biographers of Lenin's life that Lenin once suddenly saw a furious red fox right in front of him in a forest when he went with his friend for hunting. Rasul Gamzatov, a soviet poet of Daghestan, in one of his poems called 'The Mountain Youth', has the line, "a pelt of red fox burns".

2. ఈ ఇతివాసం 45 వ పేజీలో ద్వార్మన్ అన్న పదం ఉంది. అది ఇంగ్లండులో వింగాణి బొమ్మలూ, పస్తువులూ చేసే నుపునిధ్య కంపెనీ పేరు. ఆ కంపెనీ చేసిన ఒక ఎరునక్క-బొమ్మ సీలగిరి రిచింగ్స్ హార్ట డ్రాయింగ్ రూంలో ఉంది. రోజు ఉదయం ఆ బొమ్మను చూస్తూ టీ లాగేవాళ్లు. ఆవిధంగా ఆ ఆక్యాకర్షణీయ పైన ఎరునక్క ఈ ఇతివాసంలోకి అంతర్భవించింది.
- రష్యాలో నక్కలు ఎరుగా ఉంటాయి. లెనిన్ ఒకసారి అదవల్లోకి స్నేహితుడితో కలిసి వేటకు వెళ్లినప్పుడు ఒక ఎరు నక్క అకస్మాత్తుగా ఆయనకు ఎదురుయించని ఆయన కీవిలగాథా రచయితలు పేరాక్కన్నారు. ఇలాగే రష్యన్ గ్రంథాల్లో ఎరు నక్కలు వస్తుంటాయి. దాఫ్సున్ సోవియట్ కవి రసూత్ గేంజటోవ్ కవితాసంపుదీలో “The Mountain youth అనే పద్యంలో “A pelt of red fox burns” అని వార బడింది.
3. In page 6, after “the charter of my dreams for the world”, and before “sculpture a colossal”, please read “and affix my signature underneath, with my burning breath.”

A hand rises out of the dawn, the hand of the toiler of Time, it is raised dipped in the blood and sweat of human fields; it scatters sindoor to long shadows of distances.

I open my eyes and from my little window greet the birds and clouds, flying about in the air. I fling a sigh at them that all my dreams are only their wings. I share the loving gift of sun, my day, with them.

I am born out of the grain, i live for the grain and dead i go back into the grain. I make poems with mollecules of sounds and like glass made out of particles of sand, lilt them into tunes.

With yarn which dreams of colours, i weave saris to drape women of my country and release them like butterflies in the meadows of human life.

I make ships, launch them in oceans, to carry and go flying my people's flags;

I lay roads into dreams, i build mansions into the clouds, with my life i raise massive walls on the frontiers of my country, high into the chests of our enemies;

I give shapes, forms and voices to rocks and release them from silences. I plough all the fields of human life; what beauty have i not created with this hand ! What thing on earth did not surrender to this hand? But this hand has remained ever empty!

లేస్తోంది ఉషఃకాంతుల్లోనించి ఒక హాస్తం ! ఆ హాస్తం కాలం అనే విరఱతర శ్రామికుడి సమసం : మనిషి పొలాల్లో ప్రవహించే చెముటలో రక్తంలో మునిగి లేస్తోంది, దూర దూరాలకు సిందూరకాంతులు చిందుతూ ఉంది -

నేను కళ్ళుతెరిచి అపుబిస్తా లేస్తా; నా చిన్ని కిటకిలోనించే పట్లలకూ మేఘాలకూ సుప్రభాతం చెప్పుతూ, నా కలలన్నీ మీ రెక్కలే అంటూ ఒక నిశ్శాసం విసిరేస్తా, మార్యదిచివన ప్రియ మైన కానుక, నాదినం, వాటితో కలిసి పంచుకుంటా -

నేను ధాన్యంలోనించి పుట్టాను, ధాన్యంకోనమే బ్రితుకుతాను, మరణించి ధాన్యంలోకే వెళ్లిపోతాను...

నేను శబ్దాల అఱువులతో పద్యాలుచేస్తా ఇసుకరేణువులతో చేసిన గ్లాసుల్లా మధుర ధ్వనులు పలికిస్తా

నాదేశపు త్రీలకు, రంగు రంగుల కలబుకనే నూయితో కోకలల్లి, సీతాకోకచిలుకల్లి చేస్తా, జీవనవనసీమలో ఎగరేసా

నేను రసాలువేస్తా కలల్లోకి, భవనాలుకడతా మబ్బల్లోకి, ప్రాణాలతో నాదేశపు సరిహద్దుల కుడ్యాలు లేపుతా శత్రువుల గుండెల్లోకి

నావలు చేస్తా సముద్రాల్లో విడుస్తా నాదేశపు జెండా లెగ రేస్తా పోండని పంపిస్తా

రూపాలిచ్చి గౌంతులచ్చి శిలల్లి నిశ్శబ్దాల్లోనించి విడుదల చేస్తా

నేను మానవజీవిత పొలాలన్నీ దున్నతా

ఈచేత్తో నేను ఏ అందాన్ని సృష్టించలేదు? ఏది ఈ భూమి మీద ఈ చేతికి లొంగలేదు? కానీ ఈచెయ్య భాషిగానే ఉండి పోయింది కాళ్యతంగా !

I had no place in bygone history and the present history has no scruples. Why i build dams, why i till lands, i donot know!

I live in a zero, but i walk along. Man is the walking tree, roots changed into legs. Had i remained a tree, i could have had a spring every year; having become a man, i have lost all the springs on earth.

From my chlidhood, trees have been growing, roads have been walking, towns and villages have been jumping and dancing in joy. But i walk alone with empty hands in my country; where i have nothing of my own, only my memories to follow behind me, with myself as the leader of that procession and my burning red desire, flying as my flag.

Moments are not the retinue of Time, there is one moment that decides the turning point of mankind.

I cannot bury myself in stoic silence of inaction; I cannot hand over to sighs that time which stands and beckons me.

Remember the storms do not count for a life, which strides with hills and shifts with oceans; fiercest storms blow off, while struggles of life flit around like flies.

Look, drunk on the liquor of sweat the sun grows large and formidable,
bestows a million sickles and hammers of light.

గడబిన చరిత్రలో నాకు తావులేదు, ఇప్పుడు నడిచే చరిత్రకు నీతిలేదు...

ధాము లెందుకు కదుతున్నానో భూములెందుకు దున్ను తున్నానో నాకే తెలీదు

నా బ్రితుకొక సున్ను, కాసీ నదుస్తున్నా—

వేశ్య కాళ్ళయి నడిచే చెట్లు మనిషి; చెట్లుగాఉంటే ఏడాది కొక వసంతమన్నా దక్కేది; మసిషినై అన్నివనంతాలూ కోల్పోయాను !

నా బాల్యం నించీ, చెట్లు పెరుగుతున్నాయి, రస్తాలు నదు స్తూన్నాయి, పల్లెలూ పట్టాలూ సుందరంగా బంధురంగా పరుగు లిదుతున్నాయి—

నేనుమాత్రం నదుస్తూన్నా రిక్తహస్తాలతో నాదేళం కాని దేళంలో నాకేమీలేని ప్రదేళంలో నా జ్ఞాపకాలు అనుచరులుగా నా జ్ఞాపకాల ఊరేగింపుకు నేనే నాయకుడ్నిగా

రగిలే నా ఎప్రకోరికే ఒక జెండాగా !

ఉణ్ణాలు కేవలం కాలాన్ని అనుసరించే పరివారంకాదు. కాన్ని ఉణ్ణాలంటాయి యావత్తు మానవరిత్రనూ మార్పుగల మహాత్మ ఉన్నవి.

నా చేతులతో నేనే నన్ను ఒక విళ్ళబ్బి సమాధిలో పొతి పెట్టుకోలేను; ఒక పర్యాతట్లిహృద్యలా కూర్చో ఉండలేను, నన్ను చేయోత్తి పిలుస్తున్న ఉణ్ణాన్ని వట్టి నిట్టార్పులకు వదిలేసుకోలేను.

కొండలతో సముద్రాలతో కలిసి బ్రతికేవాడికి తుఫానులొక రెశ్గు— తుఫానులు తుఫానులే ఎగిరిపోతున్నాయి, శాగల్లా ఎగిరే ఈ త్తద్ర బాధ లోక రెశ్గు—

చూడు, న్యేదబిందువులు తాగి సూర్యుడు మరింత తేజస్వి అవుతున్నాడు; సుత్తులు కొడవశ్య లాంటి కిరణాలు మిలియన్లు మిలియన్లు ప్రదానం చేస్తున్నాడు. గాలాలు అధ్యాయాలు అధ్యా

In history, where savage winds blow in
cantos, i cannot be like the branches of trees
that remain trembling in the hands of unrelen-
ting winds.

Do not query why so restless, ask the ocean
why it is restless. Do not say why so furious, ask
the tempest for an answer.

Know, that Time after all is my paper, upon
which i write the charter of my dreams for the
world, sculpture a colossus of force out of Man.

My Will, shall shout and break the spine of
Time, tear off the horizons and throw a new era
on earth; it shall confer unrest on man and flow
like red hot blood through all the roads of our
villages and make him into a sea and into a
tempestuous storm.

I shall gift that consciousness to my country
with my four dimensional poems ..... now,
centuries will speak the language which I learnt in
the wombs of forests; my word will be the legacy
to future generations; my poems, only countries
and nations deserve.

Last year's spring flowed away like a river;
into which orchards it meandered and slept, i do
not know-

But, the spring returned, searching for the
mangoe tree in the backyard of my house!...
Everything in the world is fleeting, yet keeps re-
turning, searching for the beautiful. Behind the

యాలగా వీచే చరిత్రలో నేను పటి బాహువల్లో చిల దీల కొట్టు
కునే కొమ్మల్లా ఉండిపోలేను.

సీకెందుకింత అళాంతి సీకెందుకింత అవేళం అంశే ఏం
చెప్పను, సముద్రాన్ని అడుగు సీకెందుకింత అళాంతి అని,
రుంరూమారుతాన్ని అడుగు సీకెందుకింత అవేళం అని-

కాలాన్ని నా కాగితం చేసుకుంటా, బానిమీద లోకానికి ఒక
స్వప్నం రాసిఇస్తా, దానికింద నా ఊపిరితో సంతకంచేస్తా!

మనిషి కండల్లోనించి ఒక భయంకర రాక్షసశక్తి
పృష్టిస్తా; దాన్ని ఒక మహాతర శిల్పంగా చెక్కు భూమిమీద
నిలబెడతా-

నాకోరిక గొంతెత్తి అరుస్తుంది; కాలపు వెన్నెముక
విరగ్గాడుతు-ది; దిగంతరేఖల్ని చింపివేస్తుంది; ఒక కొత్తకాన్ని
లోకంమీదికి వినిరేస్తుంది,

మనిషికి అది అళాంతిని విధిస్తుంది, విదురించే ఊరుల
దారులో ఉద్దిక్త రక్తంలా ప్రాకుతుంది.

నాచతుర్ముజ పద్యాలతో ఆప్నపూ నాదేశానికి నేను దానం
చేస్తున్నాను. నేను ఆడవుల కడుపుల్లో నేర్చుకున్న భాషలోనే ఇక
శతాబ్దాలు మాట్లాడుకుంటాయి. నామాట భావితరాలకు వార
సత్యంగా సంప్రదిస్తుంది. నా పద్యాలను పొందే ఆర్పాత భూగోళం
మీద జాతులకూ దేశాలకే ఉంటుంది.

నిరుడు వసంతం ఎక్కుడికి పారిపోయిందో ఒక నదిలా;
అలా అలా వెళ్లి ఏ తోపులో నిదురపోయిందో నాకు తెలీదు.

మళ్ళీవచ్చింది...మాదోడో మామిడిచెటు వెతుక్కుంటూ-
ప్రతిది పోతుడిలోకంలో, కానీ మళ్ళీ మళ్ళీ వస్తూఉంటుంది
అందాన్ని వెతుక్కుంటూ-

కొమ్మల్లో ఆకులమాటున చూస్తే, అగుపిస్తాయ్ పట్ల
అడుగులు, నిరుడు ఎగిరిపోయిన నిమిషాల గురుతులు.

leaves in the branches i see the footsteps of birds,
marks of the moments which flew away last year.
In my tired journey, my tavern is the shade of
a tree; and the guest is the fallen flower.

This is spring, the year's first dream, in
which i trudge my way on the body of my country
like the dream that preludes the dawn, covering
my nakedness with my country's forests, tying
the rivers as my turbans, carrying my road on my
shoulders...

I walk, coaxing the fields that are crying; i
walk yearning to sculpture my country's hills that
have waited for forms, into lions, into elephants
and camels...into workers, toilers, tillers, lovers
and into epics that are like their crowns.

The sun is coming with loads of morning
rays stacked on bullock carts! The tree that saw
me first and shed tears, now rained flowers on
my dream.

అలసిన నా ప్రయాణాలో ఒక్క చెట్టునీడే నా కుటీరం;
రాలిన ఒక్క పుష్టి నా అతికి!

ఇది వసంతం, సంవత్సరంకన్న మొదటికల. ఈ కలలో
నేను నాదేశపు శరీరంమీద నదుస్తున్నా ప్రభాతహర్ష
స్వప్నంలా...

ఆడవల్ని కప్పుకుని, నదుల్ని తలపాగాలుగా చుట్టుకుని,
రస్తా ఉత్తరీయంగా వేసుకుని, నదుస్తున్నా -

ఏదుస్తున్న పొలాల్ని ఆదిస్తూ పోతున్నా: రూపాలకోసం
నిరీక్షిస్తున్న నాదేశపు పర్వతాల్ని సింహాలుగా ఏనుగులుగా
బుటెలుగా శ్రామికులుగా ప్రేమికులుగా వాటి మకుటాల్లాంటి
ఇతిహాసాలుగా మలచదలచుకున్నా. మాటలు ఇవ్వదలచుకున్నా.

సూర్యదు కిరణాలబంధు లోలుకుని వస్తున్నాడు
మొదట నన్నచూచి కన్నీరుకారిపున చెట్ల ఇస్సుడు నా
కలమీద హూలవాన కురిసింది.

The lilies open their lips only to speak of you, the leaves whisper in my ears, your craving for me—

I spend nights without sleep, staring at the starry skies, with my heart torn, between you and my people.

My eyes carry you and my nation, as two candles in search of my island of hopes; where my people wander on the sandy beaches in gay abandonment; tear the flesh of fruits with their teeth and prowl like beautiful wild animals.

Where i, the storm, fled away from the oceans, take shelter in the coconut groves of your bosom.

Where, my villages speak to each other in colours and dreams,

Where, my nation, surges like a wave of the sea which does not carry the load of ships, where the morning ray does not stab and kill the population of dreams of my people, where i spread myself, as enormous green pasture for my country's children to play and romp.

O dearest,

let us go there—

where the roads of my country ramble into flowers, of the month of Chaitra, and carry like trains my people the travellers to great festivals.

Let us not sit idle, my love

let us go and join our great people, with our sickles, in the festival of harvesting.

లిలీలు పెదవులు విష్ణుయి సీకథలు చెప్పుడానికి, అకులు
గుసగుసలాడుతున్నాయి నాచెవుల్లో సీగుండెలో వ్యధలు విపు
డానికి-

నిద్రకోల్పోయి నా రాత్రిని అముఖవిస్తాను సీకూ నాదేళానికి
మధ్య చిరిగిపోయిన గుండెతో, నిమ్మ నాణాతినీ మోస్తాను నా
కన్నుల్లో రెండుదీపాలుగా నా ఆశల ద్వీపానికి దారివెతుక్కోడానికి-

ఆ ద్వీపంలో నా ప్రజలు సముద్రపు ఇసుక తీరాల్లో నాట్యాల
చేసే సుడిగాలులు,

అక్కడ నా ప్రజలు పక్కమాంసాన్ని దంతాలతో చీల్చి
కుని తినే అందమైన క్రూరమ్మగాలు,

నేను సముద్రాలనించి పారిపోయివచ్చి సీ కొబ్బరితోపుల్లో
తలదాచుకున్న తుఫానుని,

అక్కడ నాదేళపు గ్రామాలు రంగుల్లో కలల్లో పరస్పరం
మాట్లాడుకుంటాయి,

అక్కడ నాణాతి టడల బరువు మోయదం ఎరగని తెర
టఁలూ ఆకాశం మీదికి దూకుతుంది,

అక్కడ ఉదయకిరణం వా ప్రజల కలల ఇనాభాను పొడిచి
చంపదు,

నేను ఒక విశాల హారిత శాద్వలాన్నయ్ వెల్లికిల పదుకుం
టాను నాదేళపు పిల్లలు బాలకీలల వాయువులతో ఆడుతూ పాడుతూ
విహారించడానికి,

పోదాం రా

అక్కడ నాదేళపు రస్తాలు చైత్రమాసం హూచిన షువ్వుల్లోకి
పరుగులిడుతాయి.

నా ప్రైయమైన ప్రజలిన్ రైళ్లు గొప్ప పండుగులకు
మోసుకుపోతాయి

Once, before the jaws of the monstrous city
swallowed me,

i used to relax my limbs on the golden sands
of seaside beaches

and stretch my gaze, beyond the restless
waves of the blue sea

i used to bathe in the vague sweetness of
fancying the objects and lands, beyond the limits
of my visual experience...is it Rangoon, or Singa-
pore, or Bangkok, or that large chunk of water,
that liquid sapphire, the pacific, which is my blue
dream flying in the sky, fallen to the ground,
having lost its wings, somewhere suddenly.

Seas are punctuations in the sentence of
earth,

the running civilisations breathe, rest a while
when comas, colons, and hyphens interfere in
their travels. They are then introduced to the
lands of new shores, with fresh looks and in
fresh garments.

Seas are pots of ink, which the earth uses to
write her romances,

Empires, civilisations, scents of knowledge
are scribblings which the winds carry from the
seas. Those ancient winds, light the cities, rule
the countries,

and, it is the same ink, with which the epics
of man are written. Time swallows the poems
written by man, for the health of man.

I ate old poems and vomited their undiges-
ted limbs. Now my hunger is for the new word.

I knit poems now, with the void thundering
beyond my eyes,

సోమరిగా కూర్చోవద్దు

వద, మన ప్రియమైన మహాప్రజల్లిను కలుద్దాం పద-కొడ
వచ్చు తీసుకునిపోదాం ఆ వరికోతల హడుగులో కలుద్దాం-

ఒకప్పుడు నన్ను క్రూర నగరాల ఇనప డవడలు నమిలి
మింగక హృద్యం నేను బిళాలమైన ఇసుక తీరాలమీద కూర్చుని
సముద్రపు నీలికెటటాల అలజడి ఆవలికి నా చూపులు ప్రసరించే
వాడ్ని....

సా దృష్టి సంచారపు సరిహద్దులుదాటి ఏ సీమలున్నాయో
ఏ వస్తువులున్నాయో అనే అవ్యక్తమధురోహాలో స్నానంచేస్తూ
ఉండేవాడ్ని— రంగూనో, సింగహరో, బాంకాకో, లేక ఆ మహా
జిలభండం, ద్రవయాపమెత్తిన ఇంద్రజీలం, ఎక్కుదో గగనంలో
రెక్కులుకోల్పోయి నేలకు రాలిన నా స్వవ్యం ఆ పసఫిక్
సముద్రమో— ఏవో మరి!

భూమి అనే వాక్యంలో నీలిసముద్రాలు శామాలూ నెమి
కోలన్నా, అవి పరుగెత్తే నాగరకతలకు పదినిమిషాలు విశ్రాంతి
ఇస్తాయి, పాత ఊపిరి విడిచిపెట్టి కొత్తఊపిరి పీఱ్చుకోవిస్తాయి
కొత్త ముస్తాబులు చేసి కొత్తతీరాలకు పరిచయం చేస్తాయి.

సముద్రాలు, భూమి, ప్రేమలేఖలు రాసుకునే నీలిసిరా
గిన్నెలు. ఆ సిరాలోనించి గాలులు మోసుకొచ్చే అశ్చరాలే
సామ్రాజ్యాలు, నాగరకతలు, ఇజ్ఞాన పరీషాలు_ఆ పురాణన
గాలులు నగరాల్ని వెలిగించాయి దేశాల్ని పాలించాయి; ఆ సిరాతో
రిథించినవే మానవ ఇతిహాసాలు...

కొలం మనిషి రాసిన పద్మాలను మింగేస్తూ ఉంటుంది,
మనిషి ఆగోగ్యంకోనం! నేను పాతపద్మాలు భుజించి వాటి జీర్ణం
కొని అవయవాలను వాంతిచేసుకున్నాను. ఇప్పుడు కొత్తపద్మం
కోనం ఆ..లి!

with the blue whispering beyond my seas
with the heights soaring beyond my stars,
    with the depths in me which my hand cannot
reach,

    with all the material which my contemporaries
are not familiar with-

Beyond the cities in which i remain undigested,

beyond the forests where my soul hatches
her yearnings,

beyond that circular line which binds all
created things and only the one arc of which is
visible to human eyes,

and, beyond which my third eye, craves to
burst; there, waiting for me

    my blue, blue sea, lying in wait for centuries
on end...

కో త్తపద్యాలల్లుతున్నా...

నా చూపుల కావల గర్జించే శూన్యంతో నా సముద్రాలకావల గుసగుసలాడే సీలిమతో జీ నా నక్కలకావల ప్రజ్యాలించే “ఉదా తం”తో నా చేతులకండని నా లోతులతో నా మూర్ఖ సమ కాలికులకు అపరిచితమైన వదార్థాలతో - నా వద్యా లల్లుతున్నా...

ఓర్రంకొకుండా నేనున్న ఆ నగరాల కావల నా ఆత్మ తన మలివెచ్చటి కోర్కెలు పొదుగుతున్న ఆ అడవుల కావల

ఏది తన వర్తులాకారరేఖతో సృష్టికాలాన్నంతా బింధి ముందో, దేని ఖండరేఖమూత్రామే మానవనేత్రాలకు గోచరిస్తుందో ఆ అనుస్వారాని కావల

సరిహద్దులన్నీ చీల్చుకుని దేనిలోకి దూకుడూమని నామూడో కన్ను ఉత్కృంతతో ఉరకలువేస్తుందో, అక్కడ కూర్చో ఉంది ఓపికగా శతాబ్దాల పర్యంతం, నా కోసం నిరీషిస్తూ, నా సీలి సముద్రం:

Canto III

What a relief
lungs of my soul feel
to leave behind Hyderabad
and float away into the air !
thoughts begin to breathe again
after many months.....

"how could this being live so long in the
poisonous air of that dreadful city?"

So saying, the trees of Nilgiris gently drew
me into their lap.

I wake up like a flower in the mornings of
Hyderabad and walking in its roads i turn into a
rumbling volcano, ready to erupt.

I walk

holding up my pants, treading the post inde-
pendence civilisation and poetry that the day of
Hyderabad vomits on the roads, like a chronic
patient !

One should write poetry only in these roads.

Looking at government marked faces, every
next minute, all cannons in me burst.

Exhausted i look at the trees pitifully and
say; 'i do not want poetry'—

I want a bomb crammed with a thousand
earth-quakes!

How many such volcanos, like me, are not
walking in these very roads ?

Seeing and breathing the carbondioxide of
this obnoxious civilisation, why these trees blos-

హైదరాబాదుని వెనక విదిచిపెట్టి గాలిలో వెళ్లిపోవడం ఎత విక్రొంతి నా ఆత్మ ఉపిరితిత్తులకు:

“ఆ భయంకర నగరపు విషవాయువుల్లో ఈ జీవి ఇన్నాళ్ళు ఎలా బ్రతికాదో మాకే తెలీదు” అంటూ సీలగిరిచెట్లు నన్న జాలిగా ఒళ్ళోకి తీసుకున్నాయి—

హైదరాబాదు శయ్యలో తెల్ల వారి పుష్టులా నిద్రలేస్తా.. దాని రోడ్డమీద నడుస్తూ అస్పుడే ప్రేలబోతున్న అగ్నిపర్వతంగా మారిపోతా!

హైదరాబాదు దినం, రోజూ రోగిలా రోడ్డమీద వాంతి చేసుకునే సాఫ్తంత్రాయనంతర నాగరకతా, కవిత్వమూ తొక్కు కుంటూ పోతా, పంచ పై కెత్తి పట్టుకుని;

ఆ రోడ్డమీదనే నడవాలి, కవిత్వం రాయాలంటే... అదు గడుగునా కవిపించే ప్రభుత్వమార్గు మొహాలని చూస్తూ నాలో ఉన్న ఫిరంగులన్నీ పేలుతాయి; దీనంగా చెల్లవైపు చూస్తా—“కవిత్వంవద్దు! వెయ్యి ప్రకయాలు ధట్టేచిన ఒక బాంబు ఇవ్వండి” అని.

నాలాంటి అగ్నిపర్వతాశెన్నీ నడుస్తున్నాయో ఈ వీధుల్లో;

ఈ చెట్లు హూలెందుకు హూపొయి, ఈ నికృష్టపు నాగరకత విదిచే బొగ్గుపులుసువాయువు పీఱప్పు?

ఇవి బుల్లెట్టెందుకు హాయవు?— అని తేకవేస్తా!

విధి నాచేతికిచ్చిన విషపాత్రిక ఈ నగరం; ఇందులోనే ఉన్నాయి నా విషాలన్నీ నా నిషాలన్నీ; ఇక్కడే వెయ్యసార్లు నా తోకాల్ని పోగొట్టుకున్నాను పొందాను—

వచ్చి వందెంలాంటి కపాణు బితుకులో... ఈ వీధుల్లోనే వరుగుటెత్తాను ఒక తుఫానులా,

som flowers, why don't they bear bullets, I shout at them.

this city, is my cup of poison, thrust into my hands by fate, commanding me to drink!

All my poisons and intoxications are in it; it is here, that i lost my worlds and gained them; it was here that my life alternated between gain and loss endlessly in the cold-blooded race of life. It is in these roads, that i ran like a howling storm, and fell like a boat, that lost its sails-

But i am a storm and donot relish stupid advices.

I am going,
carrying my memories
in search of a balm for these wounds.

Life here spares nobody, ignites fire from man to man,

O bird, donot sing your song here, fly away,
in search of your own green hills.

In the city of man, inspite of hundreds of people buzzing about, *Time* has the upper hand. It is only the voice of *Time*, that is heard, as the single domineering voice, superceding all the millions of voices of man.

It displays the portentious fingers of its impeccable hands in all the clocks of the city. It throttles the voice of man, ruthlessly with those inexorable hands.

It descends on the chest of man, like an iron eagle of gigantic shape.

పదిపోయాను ఒక తెరవావ కోల్పోయిన పడవలా; కానీ నేను తుపానుని, త్తద్ర సలహాలు వినను-

పోతన్నాను నా జ్ఞాపకాలు మోసుకుని ఎక్కుడ దొరుకు శాయా మందులీ గాయాలకని ఇక్కుడ జీవితం ఎవడ్నీ విడిచి పెట్టదు; మనిషినించి మనిషికి నిప్పంటిస్తోంది

ఓ పట్ట! నీపాట ఇక్కుడ పాడబోకు..ఎగిరిపో నీ పనాలెక్క డున్నాయో వెతుక్కుంటూ...

మనిషి నగరంలో వందలాసి మనుషులేదరున్న కాలానిదే పై చెయ్యి:

దానిగౌంతే వినిషిస్తుంది, మనిషిచేసిన అన్న మిలియన్ల గౌంతులూ అధిగమించి!

కోటానుకోట్ల గడియారాల్లో దాని ఉగ్రహసాల వేళు ప్రదర్శిస్తుంది; క్రూరంగా నాక్కి-వేస్తుంది మనిషి గౌంతును తన అనివార్యపు చేతులతో

మనిషి గుండెమీద వాలుతుంది ఒక బ్రిఫ్స్క్రోండమైన ఇనప గ్రద్దలా!

మరి ఇక్కుడ, ఈ కొండల్లో—తిథుల్లేవు, తేదీల్లేవు !

ఇక్కుడ ఒక్క మనిషిలేకపోయినా, నన్ను పగబట్టి వెంబ డించిన కాలం, ఈ ఆకులూ మధురస్వరాలూ క్రిక్కిరిసిన విమోచన్నత హూగాల్లో నన్ను అనునరించలేక కాశ్చచిరిగి కూలటడి పోయింది.

వింత చెట్లూ మరింత వింత వశ్శలూ శిరస్సులు వంచక మందహసాలు చిందే వందలాది పర్వతాలూ ఆ పర్వతాల హృదయాల్లో నిదురించే ఏకాంతమూ

ఇవన్నీ ఏకమై అల్లే నిక్కజ్జడపు సాలీదిగూడులో ఈగలా చిత్కుకుని చస్తుంది కాలం!

But here in the hills, there are no days or dates;

there is not another single soul either;

Time, which chased me to this place collapsed, unable to follow me through the leafy, and melodious labyrinths of these hills;

strange trees, stranger birds, smiling and defiant hills, and the immense solitude that sleeps in the hearts of hills...all collude and weave a spider's web of silence here, in which the *Time* is caught like a tiny fly and meets its death.

The feelings of this place are like flowers unsmelt by anybody before. The tree-tops here can be reached with eyes only and not with hands; over the heads of those trees which are brushing on the canvas of sky, a large white cloud rolls by with big strides.

Breeze, lazily knits a delicate net out of the breaths of flowers, all round, in the blue space—

In the power of unknown happiness, man changes into melody, and flows in the bodies of birds and hills; *Man* leaks away from the gripping fingers of *Time's* hand.

Even the little insect which flits around on its wings, in pure innocence and freedom, enjoys the happiness gifted to it wholeheartedly by creation, to the same degree as man can.

The insect is no less than *Man*, in the borders of this land where the hills rule. Here the power of *Man's* ego, vanity and will are abolished without a trace—

The unpolluted condition of pure life, alone, has the right. That is why, I dragged *Time* into the hills and killed it—

ఈ సీమల కోమల భావాలు ఎవ్వురూ వాసనచూడని పూలు;
ఇక్కడి చెట్ల తలల్ని చేతులతో ముట్టుకోలేము, చూపు
అతో తప్ప—

ఆకాశపు కాగితంమీద కుంచెల్లా గీన్నున్న చెట్ల గుంపుల
మీదుగా ఒక విశాల ధవళమేఘం దొర్లి పోతూ ఉంటుంది, పెద్ద
పెద్ద అంగలేనుకుంటూ—

గాలి అతి సున్నితంగా పరిషూలల్లుతూ ఉంటుంది నీలి
శూన్యంలో;

ఎమ్మడూ ఎరగని సంతోషపు ఇంద్రజాలంలో మనిషి
శబ్దమై పాపై పడ్లల శరీరాల్లో పర్వతాల శరీరాల్లో ప్రవహిస్తాడు;
కాలంచేతి వేళ్లలోనించి కారిపోతాడు మనిషి!

చిన్ని రెక్కలమీద స్వేచ్ఛమైన స్వేచ్ఛతో అమాయ
కత్వంతో ఆడువునే అల్పకీటకంకూడా, ఇక్కడ సృష్టి, హృదయ
శూర్యకంగా దాన్నచేనే ఆనందాన్ని పరిపూర్ణంగా అనుభవిస్తుంది:
ఒక మనిషి పొందే ఆనుభూతికంటే దాని ఆనుభూతి కించితుకూడా
తక్కువకాదు: ఈ కొండలు పరిపాలించే భూముల్లో కీటికమూ
మనిషీ సమానం: ఇక్కడ మనిషి మనోబుద్ధ్యహకారాలకు
అధికారం లేదు; కేవల అకలుషిత ప్రాణావస్థకే హక్కు:;
అందుకే నేను కాలాన్ని కొండల్లోకి శాశుష్కువచ్చి సంహరించాను.

వి తనంతో ఉన్న నేను ఒక రాగం విన్నాను; బయటికి
వచ్చి ఆకాశాన్ని సూర్యదీన్ని చూడ్దామనీ, చూచి ఆశ్చర్యమృతం
తాగుదామనీ కోరిక అంకురించింది...

నేను చెట్లునయ్యాను; కొమ్మల్లో చెట్లు కలనయ్యాను
అట్టే, రాగరసగంభాలు మిటితంచేసుకున్న షువ్వ
నయ్యాను; ఎందుకంటే కలగానే నాలో దాగింపున్న రహస్యాలు
నాకు కవిపిస్తాయి!

When i was in the seed, i heard a note.
Desire stirred in me to sprout and see the sun
and sky,

to drink the nectar of wonder in silence.

I became the tree,

I became the dream of the tree in its branches;
which is to say, i blended within me, the melody,
the essence and the scent; and became the flower.

Because it is only as a dream, that i can
comprehend the secrets hiding in me.

In the dream was revealed to me, that earth,
water and air are different forms of the same
matter,

and, that i, combine within me the ultimate
content, the quintessence of the three. Soon after
this realisation, i became three-

wore colourful wings, became a butterfly and
ran after myself;

dipped myself in the leaves and came out as
parrot and ate myself, the fruit,

i became a fish, forgetting my shorelessness,
swam across waters for unknown shores...

I am a tree, all this is the journey of my life.

Autumn annots yellow on my leaves, wind
removes my garments, mist sprinkles holy dew
over my nakedness; and i the tree like a king
after coronation confers imperial gifts of cool
shades on the scorched earth.

Day is flying its thoughts in the blue sky,
turning them into pieces of white clouds. Hazy
breeze is breathing life into my limbs. And the
fruit hanging in the branches looks in wonder at
the tree, which is forever flowing, dropping leaves

కలలో నాకు స్వప్రించిది, ముట్టే నీరూ గాలి ఒకే వస్తువుకు చూపాంతరాలనీ, ఆ మూటే తాత్త్విక అంశలూ నాలోనే ఉన్నాయనీ—

ఈ భావాదయంలో ఒకటిగా ఉన్న నేను మారుగా మారాను!

ఒకసారి రంగుల రెక్కులు తగిలించుకుని సీతాకోక చిలుకనై నేనే నాపెంటషడ్డాను; ఆకులో మునిగి రామచిలుకనై నా పండు నేనే తిన్నాను; జలాలో చేపనై నా తీరాలైనితనం నేనే మరచిపోయి తీరాలకోసం ఈదాను.

ఇదంతా నా జీవితయాత్ర!

హౌమంతం నా ఆకులకు వసువురాస్తుంది; గాలి నా వలువలు రాల్చి వేస్తుంది; హిమపాతం నా సగ్గువృత్తతమీద అభిషేకం చేస్తుంది— చెట్లు పట్టాభిషేకం చేసుకున్న రాజయ్ లోకానికి శితల చ్ఛాయలు దానాలు చేస్తుంది.

దినం తన ఊహాల్ని దూడిపించల్లాంటి మబ్బుతునకలు చేసి సీలి ఆకాశంలోకి ఎగరవేస్తోంది; మందానిలం మధురశ్వనయ్ నా అవయవాలకు జీవం పోస్తోంది

కొమ్మలో వేలాదుతున్న పండు, గాలితగిలి రాలుతున్న పసిడివన్నె ఆకుల జయిల్లో స్థానచేస్తోంది; లక్షులు వేస్తా ఆకులు రాలుస్తా నిరంతరం ప్రవహిస్తున్న చెట్లు రహస్యాన్నిగురించి ఆలోచిస్తోంది:

రాలే ఆకులో రమణీయత అనుభవిస్తోంది; పండు చట్టి సన్యాసి! సత్యదర్శనంకోసం తపస్సులో మునిగిపోయిన బుసి!

మృత్యువులో జీవంచూస్తుంది; లేకపోతే మృత్యువులో ఇంత అందం ఎందుకుంటుంది అని ప్రశ్నిస్తుంది!

ఆకులు కోల్పోయిన నగ్గుళాఖ సౌందర్యం వెయ్య వసంతాలు కలిసి తపస్సుచేసినా పొందలేవు.

టహో! నేను సౌందర్యంలో స్థానచేస్తున్నాను; అందం రేవే నాజూకుభాధల తుఫానుల్లో మూర్ఖపోతున్నాను.

and bearing new ones, and again shedding them,
like a stream of life endlessly-

The fruit wonders about the secret of this
tree!

It bathes in showers of leaves that come down
at the slightest touch of the wind, feeling the bliss
and beauty of the falling leaves...

Maybe, fruit is the seer, who went into depths
of meditation, to learn the inscrutable secret
of life.

It sees life in death, otherwise how could death
be so beautiful, is its enigmatic question!

Even a thousand seasons of spring, cannot
achieve the grandeur and beauty of a single nude
tree, which has renounced all its leaves and
flowers...

Oh, i am bathing in beauty,
i swoon in the storms of subtle and deep
pains which beauty inflicts on me.

O what a tree! this standing grandeur, where
is its secret?- So thinks the fruit hanging to the
tree.

It realises before it drops from the branch
that the seed of the tree is inside itself and that
the *I* of the fruit is no other than the *I* of the tree...

The earth is a natural museum into which
generations of flora and fauna set; and our
children the wingless birds also set, like rays of
evening sun-

ఏమిటి ఈ చెట్టు! ఈ నులోచ్చిన్న మహాసాందర్భం! దాని రహస్యం ఎక్కుడుంది?

చివరకు రాలేముందు తెలుసుకుంటుంది ఆ వందు, చెట్టు గింజ తన కడుపులోనే ఉందని, చెట్టునుకునే “నేను” వండనుకునే “నేను” రెండూ ఒకపే అనీ:

ధరిత్రి ఒక శృష్టిప్రదర్శనశాల-పక్షవులు, పక్షిలు మట్టిలోకి అ స్తమిస్తాయి తరాఱు తరాఱగా; రెక్కుల్లేని పక్షల్లాంటి మన పిల్లలుకూడా అందులోకే అ స్తమిస్తాయి సాంధ్యకిరణల్లా...

కొ తపిల్లలు ఉదయస్తారు కొ త్రగ్రాపలకూ కొ త్ర విత్త నాలకూ కొ త్ర కాంతివలయాలు విరినే ముఖాలతో... కొ త్రనాగరి కత లల్లుతారు చరిత పేటీలకందిస్తారు; పేటిలు పెరుగుతుంటాయి వాటిమీద నిర్దాషిణ్యంగా కాలపు గండ్రగొడ్డలి పడేవరకూ.

చరిత్రలో చెమట ఒక శాశ్వత అతర్వాహినిలా ప్రవ హిస్తా ఉంటుంది; మానవ యంత్రపు కండరాలు బిహోండమైన కొయ్యచక్రాల్లా తిరుగుతుంటాయి నిర్విరామంగా కిర్చ కిర్చ మంటూ తినటానికి గ్రిజుకూడా లేకుండా-ఈ థగ థగ మెరినే నిరర్థక ఉపరినిర్మాణాన్ని నిలబెట్టడానికి,

చరిత్ర చాద సపు ముసలిది, పురాతన గౌంతు సవరించు కుంటూ, కంతర్స్యరం ఒక గగనఘంటలా సారించి ఇతిహాసా లంటూ చెపుతూంది మనిషి కథల్ని అనాదికాలంనుంచీ. దాని శ్వేత కేశాలమీది సానుభూతిచేత అన్నియుగాల్లోనూ ఆ కథలు వినే మనుషులుంటారు.

ప్రదర్శనశాల నిందుతూ ఉంటుంది భాకీ అవుతూఉంటుంది; గుంపులు వస్తాఉంటారు గుంపులు పోతూఉంటారు విశాల ప్రదర్శన శాల హాలుల్లో సాగిపోతున్న గాలుల్లా-అగమ్య ప్రయాణంకోనం నిరంతరం తహాతహాలాడే గాలుల్లా-ఎప్పుడూ దర్శించని ఎన్నడూ

And sons of new generations rise from new wombs and new seeds, with new faces, surrounded by new orbs of light only to weave new civilisations, for the pages of history, which keep bulging, until the axe of time descends on it mercilessly

Sweat flows as an enternal under-current of history, the sinews of human machine work, to make this glittering superstructure remain, constantly creaking like a gigantic wooden wheel, never at rest and never fed with grease-

History, the stupid old woman, works up her hoary voice in tremulous tones, to narrate the epic tales of man from the beginnings of time, while out of sympathy for her greying reason, men listen in all times-

The museum is filled and emptied; crowds pass in, and pass out through the halls, like moving winds restless for an unbounded journey, for peaks unseen, unknown but dreamt of generation after generation by the eyes of trees, animals, men and molluscs; while the drums of armies, goverments, judicatures, dictators and demagogues continue sounding their empty fanfares

O each age hungers for a passion, each age invites the rule of a stupid theory, willingly subjects itself to its sovereignty, while the intellect remains critical, watching and hatching the eggs of a new age.

ఎరగని, కానీ తరతరాలుగా మనిషినించీ పక్కపడిక్రిమికీటకాల వరకూ నిరంతరం తెలీకుండా కలలుకుంటున్న ఏవో శిథిరాలవైపు సాగిపోతున్న తరాల గాలుల్లా—మరోవైపు సైనాగ్యలు ప్రభుత్వాలు న్యాయస్థానాలు నియంతలు జనతంత్రవాదులు ఇత్యాదులు వారి శూన్యవటూ ఏవధంకాలు బణాయి స్ఫురింటారు.

ఓహాఁ: ప్రతియుగమూ ఒక వెప్రి ఆకాంషకోనం ఆకలితో అరుస్తూ ఉంటుంది; ప్రతియుగమూ ఒక మూర్ఖసిద్ధాంతపు పరి పాలన్ని ఆహ్వానిస్తుంది, దాని సార్వభౌమత్వానికి హృదయ శూర్యకంగా లొంగుతుంది. బౌద్ధిక శక్తిమాత్రం అనుమానంతో చూస్తూ ఉంటుంది మరోయుగపు గుర్తు పొదుగుతూ—

Poetry is coming like a red red horse
Like an arrow from my blood, like the life
of a martyr! It is not letting me breathe!

From the vast glass-pane of hotel *Ashoka*,
are coming, turning into words, all those trees,
all those roads that run through the trees, all
those people that the roads carry, all these loads
of skies that the people bear, and all those hori-
zons that hang from the skies, helplessly-

Every moment of mine, comes and goes,
chiseling itself into a sculptured piece,

One time as my nation, another time as my
song, yet another time as my poem, and then as
my blazing sun.

With new faces, wearing new halos of light
my poems come, jumping and dancing on the
new lines of my eyes.

On my roads are written letters of welcome;
on my footsteps are rained colours by roadside-
trees.

Some children are playing marbles, out there-
Those very marbles which they play today, will
ascend the guns of tomorrow and destroy these
gigantic edifices of oppression,

They shall raise new buildings and new sun-
rises will be born in the hills.

Can ranges of mountains stop the dawn?

కవిత్వం ఎప్రగుప్రంలా పరగెత్తుకు వస్తోంది-రక్తంలో
మునిగిన బాణంలా వీరుడు విడిచిన ప్రాణంలా!

నన్న ఉపిరితిప్పుకోనీడంలా.....

హూబేల్ అళోకా విశాల కిట్కిగ్గానులోనించి

మాటలుగా మారి వస్తున్నాయ్ చెట్లూ, చెట్లగుండాపరుగె తే
రోడ్లూ, రోడ్లుమోనే జనులూ, జనులుమోనే ఆకాశాలూ, ఆకాశాల
మంచి హాహికారాలు చేస్తూ వైలాడే దిగంతాలూ...

నా క్షిం ప్రతిదీ ఒక శిల్పంగా మలుచుకుని వస్తోంది
పోతోంది ఒకసారి నా జ్ఞాతిగా ఒకసారి నాగీతిగా ఒకసారి నా
కవితగా ఒక్కొక్కసారి నా జ్యులించే సవితగా:

కొతకొత ముఖాలతో కొతకాంతి మండలాలతో వస్తు
న్నాయి నా నూతన దిగంతరేథలమీద గంతులువేసుకుంటూ...

నా రోడ్లమీద స్వాగతాక్షరాలు రాసిఉన్నాయి, నా అదుగుల
మీద చెట్లు రంగులుపరిస్తున్నాయి...

ధూరాన ఎవరో పిల్లలు గోలీకాయలాడుకుంటున్నారు.
ఇవాళ ఈ పిల్లలు ఆడుకునే గోలీలే రేపు బంధూకు తెక్కుతాయ్,
బ్రిహోండాలు బ్రిధలుచేస్తాయ్; కొత్తవిల్దింగులు కడతాయ్
కొండల్లో కొత్తసూర్యోదయాలు వుడతాయ్...

పర్వతశ్రేణులు ప్రభాతాన్ని ఆవగలనా! సూర్యుడు వేయి
ఖడ్గాలతో చేందించుకుంటూ దూకుతాడు; అన్ని కొండలమీదా ఎప్ర
కాంతుల జెండాలు నాటుతాడు-

మెరినే మోటారుకార్లని వీపులమీద వేసుకుని మోనే ఈ
రోడ్లన్నీ చెట్లగుంపులోపది పారిపోతాయ్.

నేను పోతే పోతాను, మళ్ళీ రాకపోవచ్చు; కానీ నా జ్ఞావ
కాల బారినించి తప్పించుకోలేరు హీరు; అవి ఈదేశపు గాలుల్లో
వఛ్చలై పాదుతుంటాయ్, కిరణులై అల్లుకుంటాయ్.

Sun will any how jump forward, cutting across with a thousand swords; he will plant red flags of light on all the hills-

These shining roads, which today are bearing on their backs rolling motor cars, will flee away through these crowds of trees...

I may go and i may not return; but there is no escape from my memories; they shall sing forever becoming birds in the air, they shall become a million rays of light and spread a net on my people.

Don't i know my child

What sea is roaring in that tiny drop of your tear; and that is why i shout my appeals to the trees, 'you bear weapons and not leaves on your branches,'-

Rocks along my way, entreat me for voices, voices, voices-

Chariots of experience roll over my chest; though the flesh of my body is crushed under the weight of their wheels, i stand staring at the clouds of thoughtful dust left behind.

i dropped everything as a tree drops its flower.

I cannot explain how powerful is the beauty that comes out of renunciation!

It is only when i can change my age from youth to childhood, or from childhood to old age, from one to another, and summon at *Will*, the spirit of the years of any part of the life given

చాటు! సి చిన్ని కన్నీటిచిందువులో ఏ సముద్రం గజి సూటిందో నాకు తెలుసు; అందుకే నేను చెట్టతో మొరపెట్టు కుంటున్నాను, “ఆకులుకాదు తుపాకులు కాయం,” దని-

నా దారిలో రాశ్న అడుగుతున్నాయ్ “గొంతులు, గొంతులు మాకు గొంతులు” అని-

నా గుండెలమీద పరుగుతె తే అనుభవాల రథజ్ క్రాలక్రింద నా శరీరపు కండలు నలిగిపోతున్న అవి రేపే భావాల మేఘాలు చూస్తూ నిర్విష్టుడుగా ఉండిపోతాను

నేను నా సర్వస్వాన్ని రాలుచున్నాను, చెట్లు తన పుట్టును రాలుచున్నట్లు;

పరిత్యాగంలో ఉదయంచే అందం ఎంత అందమయిందో చెప్పితేకున్నాను-

పృథ్వీదృష్టియినా యువకుడ్నిగానూ, యువకుడ్నిగా ఉన్న ప్పుడు శిఖవుగానూ లేక శిఖవుగా ఉన్న ప్పుడు వృథ్దుడ్నిగానూ మారగలిగినప్పుడు, నాకిచ్చిన జీవితంలో ఒకదానినించి మరొక దానికి అవస్థలుమా రేచ్చ శక్తి నాకుండని తెలుసుకున్న ప్పుడు నేను అణేయడ్ని. అంతకుముందు జీవనమరణ తీరాలమధ్య మునిగి పోతున్న ఓడను, ఓడిపోతున్న జీవిని-

నా కోర్కెలు శిఖరాలమీద నులోచ్చుక్కన్న దేవాలయాలు; నేను నేలమీద నడుస్తున్న బాటసారిని

ఎక్కుడికో నిళ్ళబ్బి నిశ్శిథకుహరంలోకి పోయి భ్యానం చేసుకుండామని ఉంది, ఎవ్వరూలేని దేవాలయానికి-చివరకి నా ఏకాంతానికి భంగం కలిగించే దేవుడుకూడా లేని దేవాలయానికి!

to me, only then i become unconquerable; before that, i was only a ship, sinking between the peaks of birth and death.

My *desires* are temples erected on the peaks of hills. I, a traveller, trekking my way on earth.

I am longing to vanish into the womb of midnight-silence, to pray, into the temple where there are none, Not even the god to disturb my solitude.

To achieve this one unique word you do not know how much, how hard i had to dig into my soul.

I ran with the flying birds, offering marks of blood to the earth with my wounded feet.

I joined the monks of flowers and immersed in the colours of deep penance, in the forests; shoulder to shoulder practised hoarse voices with wild winds, that come rubbing their skins to the *Arctic* regions;

blew off myself into the wide seas, mixed up with unruly cyclones; made at last the lap of hills into my temple and became god.

Then, all the sounds of creation came, with halos around their heads, crowded the blue roads of the sky, looking at me with strange satisfaction.

But, i am now immersed in pure silence.

It is so profound that no one can comprehend my condition.

For me now, there are no sunrises, there are no sunsets, there are no colours, there are no melodies.

ఇంత అందమైన ఒక్కమాట బొండభానికి నా ఆత్మను
ఇనప గునపాలతో ఎంతలోతులకు త్రవ్యానో సీకు తెఱపా?

ఎగిరే పశులవెంబడి పరుగురెత్తాను భూమికి నా కాళ్ళ
గాయాలతో రక్తాంకితా లర్పిస్తూ

హూల భిష్టవుల్లో కలిసిపోయి అపవుల రంగుల్లో మునిగి
తపస్సులు చేశాను

ఆరిగ్గటీక్ భూములకు తమ శరీరాల కండరాలు రుద్దుతూ
వచ్చిన హోరుగాయాలతో ఖుజాలుకలిపి బొంగురుగొంతులు అథ్య
సించాను

కరోర తుఫానులతో నన్ను కలిపి ఊదేనుకున్నాను
సముద్రాల్లోకి

కొండలంబడి గుడిగా చేసుకుని చివరకు దేవుద్దుయ్యాను

ఇప్పుడు శబ్దాలు శిరస్సుల్ని వెల్లరు బింబాలతో అలంక
రించుకుని గుంపులు గుంపులుగా అకాళపు నీలిపీధుల్లో నిలిచాయి.
నన్ను ఒక వింతసంతోషంతో చూస్తూ—

కానీ నేనిప్పుడు నిశ్శబ్దంలో మునిగించన్నాను. ఈ నిశ్శబ్దం
ఎంత నిశ్శబ్దంగా ఉందో ఎవ్వరికీ తెలీదు; నాకిప్పుడు సూర్యోదయా
లేవు సూర్యాస్తమయా లేవు, రంగులు లేవు రాగాలు లేవు;
ఇంద్రియాలెరిగిన అనుభూతులేవీ లేవు-

ఈ తరుణం నన్ను పిండి నీకిచ్చినదే ఆ బయటైన ఆర్థపు
నేడి బిందువు!

కిరణాల అదప్పలో పరుగెత్తుతూచే అని గుచ్ఛుకుని నా
ఓంటినిండా ఎర్రటి గాయాలా!

నిండు వసంతంలో ఒంటరిగా ఒక చెట్లు ఒక పెద్ద కప్పీటి
బిందువు రాల్చింది; ఆ చెట్లు అలసిన నా శరీరంమీద ఒకనాడు
ఒక నీడవటింది.

There are no experiences known to any of the human senses.

It is this moment that squeezes me, and offers to you,

The heavy hot drop of a rare meaning...

In the forest of rays, i was badly bruised running,

sharp rays pierced into the flesh all over my body

There, a lone tree, in full spring, dropped a huge tear. That tree had spread its shade once, over my tired body.....

Flowers are bound to bloom on the limbs of the trees one day; my country should chop the hands of butchers, who fell trees and run a saw into their bodies.

Birds sing thoughts of the trees, poet sings thoughts of the birds.....

All do not know, only the branch which-lost the cuckoo knows what spring is, and only the birds which lost their songs-

Spring is not the same spring, which everybody believes; it is a season when flowers sigh heavily.

The bird can fly away, but where can the tree go? Even when cyclones besiege, it stands rooted to the earth in determination, Its life dedicated to the soil;

like me, clinging to my country, though I donot possess one inch of land in it.

ఎన్నటికయినా చెట్ల అవణవాలమీద హూలు హూస్తాయి; చెట్ల శరీరాలుకోనే కసాయవాడి చేతులు నరకాలి నా దేశం!

చెట్ల భావాల్ని పట్లలు పాచుతాయి, పట్లల భావాల్ని కవి పాదుతాడు.

వసంతం అంటే అందరికి తెలీదు: కోకిలల్ని కోల్పోయిన కొమ్మలకే తెలుసు పాటల్ని కోల్పోయిన పట్లలకే తెలుసు...

వసంతం వసంతం కామ, హూలు నిట్టుర్పులు విడుస్తున్న బుతువు—

పిట్టయితే ఎగిరిపోతుంది, చెట్లు ఎక్కుడికి పోతుంది? తుపానులు చుట్టుముట్టినా ఆ నేలకే అంకితమై ఉంటుంది— వేళ్ళతో ధరిత్రి పట్టుకుని; నెంటు భూమిలేకపోయినా ఈ దేశాన్ని అంటే పెట్టుకోనిఉన్ననాలాగే.

ఎప్పుడు అకు రాలిపోతుందో గాలికికూడా తెలీదు.

శ్రీమరాలు హూలదగ్గర నెలవు తీసుకుంటున్నాయి.

మా ఊరికాలువ ఎక్కుదో పొదల్లోకి పోయి నిదిస్తుంది. నేనూ అక్కుడికే పోతా-

నీవు తెలి ఉషన్నులు తలలో అలంకరించుకుని వస్తూతంటే నాలో ఆపాదమ స్తుకుమూ ప్రణయకూలంకషులు పరుగులిడుతాయి. నా రక్తాలవులన్నీ ముందుకు తూకుతాయి, నా నూతన సూర్యుడి వైన నీ బాహుమండలంలో లీనం కావడానికి—

మని మిద్దరం కలిసి మహాఅపుల్ని మన ప్రియతమ దేశపు తలపులతో కలుపుదాం; మనం పరస్పరం కనే కలలు మన మహా ప్రజల పట్ననేమల్లో ఒక నూతన పరిమళాల యుగాన్ని అవిష్కరింపనిదాం;

నేను ప్రజల యుద్ధాల్లో మరణించినా అది నీ ఆశయాల ప్రపంచానోసం చేసిన ప్రాణదానమే, నా మృత్యువు రేకుల్లోనించి నా అమరత్వాన్ని ఉన్నీసునం చేయడమే—

Even the wind does not know when the leaf falls. Bees are bidding farewell, to flowers, and the stream of my village meanders away far, far into distant bushes, to sleep.

Come, my feet, take me there.

When i see you come decked with dawns
O love! my whole being is excited at the sight and
my blood leaps to join you, my new sun-

together let us weave our love into the fabric
of our great country;

the dreams that we dream for each other,
spread a scent around and wake up a whole era
of desires in the bosom of our nation;

I die for you, only to celebrate my immor-
tality in death, in the wars of my people.

How can I forget you? even in the midst of
the fiercest storms that I as my country's soldier
must endure, walk through rugged mountains
and forests, to the farthest fringes of our border-
lands.

I, my darling, learnt my love in the school
of your arms, only to love my people and my
country and through you I shall die a thousand
deaths at every step, to reach the altar of my
nation's progress.

On the green lawns of your bosom, I spread
my rays of warmth, only to hold a glorious picture
for the lives of my beloved people, so that they
may weave into the miseries of their lives the
silken threads of sentiment and feeling, and to

నిన్నెలా మరచిపోగలను ప్రేయసీ? నాదేళపు నైనిక్కిగా
శీకర తుపానుల్లో పోతున్నా.

దుర్గమ పర్వతపంథాల్లో నదుస్తున్నా శిఖరస్క్రంథాలు
అధిరోహస్తున్నా,

అరణ్యాల పేగుల్లో దాగిఉన్నా దేళపు చివరిఅంచుల్లో
పొళాలు విడుస్తున్నా నిన్నెలా మరచిపోగలను?

ప్రేయతమం నీ బాహువల పారశాలలో నేను నేర్చుకున్న
ప్రేమ నాదేళపు సేలల్నీ, నదుల్నీ, అజవల్నీ, పకువల్నీ, పట్లల్నీ
ప్రజల్నీ ఇక్కడి గాలిని నీటిని ప్రేమించడానికి. నీవు నాకు
ఉంటే, అదుగుగునా వెయ్యి పీరమరణాలకు నన్ను విసిరేసాను
అవలీలగా, నాణాతి అభ్యర్థయంకోనం అలంకరించిన బలివేదిక
చేరడానికి-

నీ వక్షన్ శాధ్వలసీమ మీద నా కవోష్ట కిరణాల హిరణ్యం
వెదజలుతాను; నా జనుల జీవిత కుడ్యాలకు మన ప్రేమగాథలతో
ఉణ్ణుల తైలవట్టచిత్రాలు తగిలిస్తాను- ఎశ్చ పేద్రమతుకుల కథా
వికల్లోకి ప్రేమలో తడిసిన హోమతంతువులు అల్లుకుంటారని,
ఇతిహాసపు గుమ్మానికి ఇంద్రధనుస్తులు ప్రేలగడతారనీ-

చూడు ప్రేమరాశి! ఆకాశంలో ఆ మేఘాల సమూహాలు...
అని ప్రాచిన కావ్యాల్లోలా ప్రేమసందేశాలు మోసుకురావడులేదు,
నవ పథనాల శ్యాసన మోసుకువస్తున్నాయి మన జనులు పీల్చుచానికి-

మన చూపులు కలిశాయి, నా కన్నులు నిదుర విడిచాయి
నా ప్రజల కలల్లో కాంక్షల్లో కలిశాయి

ఈ భూమండల మారాల్లో ఒంటరిగా నడవలేను;

నా బ్రతుకు వెయ్యి విధాలుగా నీవనే ఒక నాణాతు నూలు
పోగుల జాలంతో అల్లిన దుకూలం-

భార్యగా, నెచ్చెలిగా.

ప్రేయసిగా,

మాతృదేవతగా, చంటిచిద్దగా,

ఒకచేమిటి నా సర్వస్వంగా-

my nation, a colourful tapestry to the walls of history.

Look at those clouds, what tidings they bring to us, not the tidings of love in the classical fashion, but the breath of new winds, with which you and i will feed our people.

Our eyes met and my sleep left to wander in the valleys and meadows of my nation's dreams and aspirations. I cannot treck this land alone; in my exsistence you are woven like a delicate yarn in a thousand ways,

as my wife, my friend, beloved, my mother, my sister, my child and everything. You give me the strength to travel the distances that are ahead of me and together we achieve our, and our people's goal.

నా ముందున్న దూరాలు దాటడానికి నాకు కావలసిన
బలాన్ని ఇస్తావు నీవు; మనిద్దరమూ కలిసి మన ప్రజల అంతిమ
సమరాన్ని గెలుస్తాము.

O melody, hear me.....

By what good luck I do not know, a moment of vision came to me like a comet in the sky-vision of cruel facts of life.

Now, don't cheat me by your charms and infatuations. Don't make me forget my pains.

If I were to forget, all those that have to be exploded with these very hands, will remain safe and secure, with a longer lease of life.

O flowers and birds ! hold your tongues, close down your voices, let me snatch my weapons.

Let me wake up those minds which are sleeping snugly in that unbearable stink.

Let them be turned into violent winds.

Let me teach them the art of hatred. Let me preach them how sacred is hatred. Let me bestow on them with all the power of my blood, the sacred gift of awakening to hate-

Whether left in the air, or bound on paper, let these words plant volcanoes in them, let my volcanoes burst; don't stop this sacred explosion.

The green parrots which i try to catch here with silken threads of thoughts, escape, into families of trees wounded by the hands of merciless storms.

Life here, aborts, discharges dreams, with undeveloped limbs and ugly shapes; these, some

ఓ గీతికా! విను—

ఏ పుణ్యం చేసుకున్నానో ఉల్కులా వచ్చిన
బిక్కు త్టణం కొంతిలో
జీవన కలోర సత్యదర్శనం చేసుకుండున్నాను;
నీ మోహినిత్వంతో నస్ను మోసంచెయ్యకు
నా అహార్యసంపదలాంటి ఈ క్షణాన్ని దొంగిలించుకొని
పోకు,

నా భాధల్ని మరచిపోసేకు—

మరచిపోతే, నాచేత బ్రిద్దయకావలసినవన్నీ ఛేమంగా
ఉండిపోతాయ్

హేయ్! పుష్యులూ పక్కలూ; మీ గౌంతులు కట్టిపెట్టండి
నా తుపాకి నస్ను తీసుకోసేంది

అనహ్యతని సహిస్తూ నిద్రిస్తున్న మనస్సుల్ని మేల్కూల్పి
సింది; వాటిని భయంకర రుద్రుమారుతాలుగా మార్పుసింది

ద్వేషించే విద్య నేర్వసింది

ద్వేషం ఎంత పవిత్రమైన వస్తువో బోధించసింది; ద్వేషించ
దానికి కావలసిన సృష్టిహాని నా రక్తంతో దాసం చెయ్యసింది—

గాలిలోఉన్న కాగితా లెక్కినా ఈ మాటలు వాళ్ళతో
అగ్నిపర్వతాలు నాటసింది

నా అగ్నిపర్వతాలు పగలసింది

ఈ పవిత్ర ఆత్మవిజ్ఞంభణాన్ని ఆపకంది

నేను ఇక్కడ పద్మాల సిల్కుడూలతో పట్టుకుండామనే
చిలకల గుంపులు, తుపానుల చేతల్లో గాయపద్మ వృక్షిల కుటుం

vulture carries by the beak to the hill-tops, eats and vomits them, upon the people, calling them poems-

The child within the womb, better remain in the womb in this land of ours; for, if it comes out and complains of hunger, he will be shown the foot-paths and not the fields where the food grows:

Here, even the sun falls out of the womb of every night, a shapeless lump of flesh.

My days limp like colonies of lepers, my dreams of future hiss and strike their fangs into the flesh of my present nights.

Days of my country are boats that dash against rocks and break, nights are worries that touch the heart and burst into flames.

O ! today i am a ferocious dragon, made with the hands of the repulsive puss oozing from the body of my land.

The red fox, in the trees of my mind, keeps on stirring, in and out of the thickets making constant reconnoitres at something. Eyes burning like coals in the darkness for its unseen goal. It punctuates my thoughts, interjects commas, colons, interpolates hyphons, never introduces a full stop. It brings more ideas from the sideways and savannahs and swells up the procession of my thoughts, arms them up with passionate emotion and waits to see the procession burst out into

టల్లో వాటుతున్నయి; ఇక్కడ జీవితానికి గర్వస్తావమై, కలఱా అనహ్య రూపాలతో అనమగ్ర అవయవాలతో బయటపడి పోతున్నయి

ఎవదో పద్యాలు రానే పక్కి వాటిని ముక్కన కరిపించుకుని పోయి కొండ శిఖరాలమీద పెట్టుకుని తింటున్నాడు:

ఇక్కడ గర్వంలో ఉన్న శిశువు గర్వంలోనే ఉండిపోవాలి ఈ దేశంలోకి వచ్చి ఆకలి అని ఏదినే ఘుట్పాత్తలు చూపిస్తారు బొలాలు కాదు—

ఇక్కడ సూర్యుడే రోజుా రాత్రుల గర్వంలోనించి ముక్కు మొహమూ లేని రక్తపిండవలా ఊడి పదుతుంటాడు

ఇక్కడ నా దినాలు కుపురోగుల్లా కుంటుతున్నయి నా తవిష్యతే స్వయంపూలు నా ప్రముత రాత్రుల్ని కాటువే స్తున్నయి—

నా దేశపు దినాలు రాళ్ళకు తగిలి పగులుతున్న పడవలు;

నా దేశపు రాత్రులు గుండెకు తగిలి రగులుతున్న గౌడవలు...

ఈనాడు నేను నా దేశపు పుండ్లనిచి కారుతున్న చీము తయారుచేసిన పగబట్టిన పాము!

ఆ ఎల్రనక్క ఎప్పుడూ మెదులుతూ ఉంటుంది నా మది పొదల్లో— ఏదో ఒక లక్ష్యంమీదికి దూకుదామని ఉద్యమిస్తా ఉంటుంది; కనపడని గమ్యంకోసం కళ్ళ కణ కణలాడుతుంటాయి చింత నిప్పుల్లా

అది నా ఆలోచనల్లో కామాలు పెదుతుంది నెమికోలన్న ఇరికిస్తాంది, కానీ పులుస్తాపులుమాత్రం పెట్టదు. అడవుల గౌడవల్లోనించి పచ్చికబయచ్చలోనించి కొత్త కొత్త భావాల్ని తీసుకొస్తుంది, ఉద్దేశంతో వాటికి ఊపిరిపోసి అత్తుకస్తార్లు చేతికిచ్చి నా ఊహాల సమూహాల ఊరేగింపును మరింత ఉధృతం

plains like an unshackled sea, wild and uproarious.
The red fox which feeds my mind with flames,
moves like a fluttering red rag, with sinewy legs
against the storms that blow over as enemies of-
countries, continents and nations.

Who created this red fox ? Is it the two coals
that flickered in the thickets of a head, a beard
and whiskers ? But i am sure it is not Doulton
of England !

Some bird from somewhere comes on wings,
drops a song in my ears and flies away

A line which conveys a real experience,
comes to you like a bird with a life and a song...
yes a life and a song !

Yes, this is the land where millions of stones
live, forlorn by their families of hills.

This is the land crushed under the iron heels-
of gruelling sun.

This is the land which spits flames of mirages
from her bloody wounds-

This is the dancing hall of the reckless flames
of sun's fury.

This is the land which is deserted by all living
beings, leaving it to the enormous void, spreading
from one end to the other end of sky.

Here, nothing exists except a bird and a tree

చేస్తుంది; ఈరేగింపు సంకెత్య తెంచకున్న సముద్రంలో గర్జిస్తూ
మైదానాల్లోకి దూకాలని చూస్తూ ఉటుంది.

నా మనసుకు మంటల అహం వేసే ఆ ఎప్రవక్క రెవ
రెపలాడే ఒక ఎర్ర గుడ్డపేలికలా ముందుకు నడుస్తుంది తన
బలిష్టమైన కాళ్ళమీద; ఎదుర్కొంటూది ఫండాలు దేశాలు జాతుల
మీద వీచే శాత్రవతుపాసుల్ని-

ఎవరు స్థాపించారు ఈ ఎప్రవక్కని? జట్టూ జుల్పాలూ
గడ్డమూ మీసాలూ దట్టంగా ఆవరించిన పొదలాంటే ఒక మొహం
లోనించి మెరిసే రెండు నిప్పుకణికలా?

ఇంగ్రండులో ఉన్న ద్వోల్ఫన్ మాత్రం కాదు—

ఒక వక్క ఎక్కు డ్రైంచో వసుంది రెక్క లమీద, ఈ బాట
సారి చెవిలో ఒక పాట పదేసి పెళ్ళిపోతుంది

ఒక నిజమైన ఆనుభూతినిమైనే వాక్యం పాటూ ప్రాణమూ
మోసుకొన్నన్న వక్కిలా నే దగ్గర వాలుతుంది తెలుసా!

ఇది కొండల్ని కోల్పోయిన కోట్లాది రాళ్ళు నివసిస్తున్న
నేల

ఇది ఎండల ఇనప మడమలక్రింద నలుగుతున్న నేల

తన గాయాల రక్తజ్యోలల్ని ఎండమావులుగా ఉమ్మె
వేస్తున్న నేల

ఇది ఎండల కోధగ్నికి నర్తనశాల; దిశనించి దిశవరకూ
వ్యాపించిన శూన్యానికి తనని వదిలివేసి సకలప్రాణులూ పారి
పోయిన నేల—

ఇక్కడ ఒక పిట్టా ఒక చెట్లా తప్ప మరేమీ తేచు

The tree is perhaps the one who lost his way,
from those families of trees, which migrated to
distant lands, in search of water.

Like the tear of the tree, is the lonely tiller
with his plough; alone wrests the life-substance
from out of this niggardly rocky soil.

O ! the arrogant sun rubs its muscles on the
cheeks of the tree. From what countries do they
come, these exiled whirlwinds, to take refuge
here? who said they are rocks? they are consciences
who gagged their mouths with their hands.

Who said they are flames of the sun ? They
are armies of fire, invading on helpless rocks. To
history with me, these rocks also gave their blood.
Today they are mere rocks, but the sculptures of-
bygone empires were their dreams.

O toiler, over there with a plough in your
hand, you are not alone, Your jorney cannot halt
merely as a drop of tear. There is another brother
who joins his footsteps with every one that you
tread on these stones, in other parts of the earth,
remember-

In Iraq, in Iran, in Mexico, in the far East or
Mongolia-

over these roughlands, flowing with tears of
rocks,

A man will rise one day over whose body
iron muscles move as whirlwinds.

See, the ranges of mountains, how silently
they move in the distance, draping their shoulders
with 'uparnas'* of sun ; they are prophets,

---

* 'uprna' in Hindi and Marathi is the word for upper cloth
used by men on their shoulders.

పరభూములకు నీళ్ళకోసం వెతుక్కుంటూ వలసపోయిన
చెట్ల కుటుంబాలనించి తప్పిపోయిన చెట్లేమో అది

ఆ ఒంటరి చెట్ల కార్చిన కన్నీటిబొట్టులా నేల దున్నతున్న
దొకడు, రాతినేలలో నించి జీవనధారువు పీండుతున్న పీరుడు...

చెట్ల చెక్కిటమీద రుద్దుతుంది తనకండ ఇక్కడి పొగరు
తోతు ఎండ;

ఏదేళాలనించి వస్తాయో ఈ నుడిగాలులు ఇక్కడే తలదాచు
కుంటాయి-

అవి రాళ్ళని ఎవరన్నారు నోళ్ళమూసుకున్న అంతరాత్మలఁ;

అవి ఎండలని ఎవరన్నారు, రాళ్ళమీద దండయాత్రలు
చేస్తున్న మంటల నైన్యాలు;

నాతోపాటు ఈ రాళ్ళు గత చరిత్రకు రక్తమిచ్చాయి

ఈనాడు అవి వట్టి శిలాలే; కానీ ఒకనాటి సామ్రాజ్య
శిల్మాలు అవి కన్న కలాలే!

ఇక్కడ దున్నతున్న ఓ అన్నా! సీతు ఒంటరివాడివి కావు,
నీవు కన్నీటి బొట్టువుగా ఆగిపోవు...

ఈ రాళ్ళలో సీవుపెట్టే ప్రతి అడుగుతో అడుగుకలిపే
పోదరుడు మరొక దున్నాడని మరచిపోకు ఈ భూగోళంమీద
ఇరాక్-లో ఇరాన్-లో మెక్సిక్-లో మంగోలియాలో...

రాళ్ళ కన్నీళ్ళు వ్యాపించిన ఈ భూములమీద లేస్తాడు
ఒకడు, ఇనప కండరాలు దేహంమీద నుశ్శుతిరుగుతున్న మనిషి-

అవిగో ఎండల కండువాలు ధరించి దూరాన నిళ్ళభీగా
వెళ్ళతున్న కొండలు! అవి ఆకాశాల లోతుల్ని నీకు తెలీని ఉచ్చైన
స్వరంతో వ్యాఖ్యానిస్తున్న ప్రవక్తలు-

నేను ఒంటరిగా ఉన్నాను- కూన్యంలో నిళ్ళభీలు పోగు
చేసుకుంటూ, దూరాన్ని భుజాన వేసుకుని మోస్తున్నాను రస్తా
మీద పోతూ; నా చేతులు నిష్కృతయాభారంతో వేలాడుతున్నాయి.

delivering commentaries on the depths of skies, in exalted tones, which you cannot comprehend.

My only one, i am now alone and gathering silences in voidity, i am carrying the distance upon my shoulders, dragging my feet along the road my hands dropped in the weight of inaction;

come, let us leap like a deluge of songs, on the earth; carry the flowers of our nation's dreams as boats to their destinations.

In this moment of profound love, when our hearts throb with great sentiment for our land, let us become a single drop of tear and fall at the feet of humanity;

veil my eyes, my ears beloved cover them up with your tenderness; in our land where flowers bloom, drops of blood are falling. In our land where birds sing, the air is laden with sighs. The days are tied to the trees and hanged!

The rising sun is removed and flung away savagely into the rocks of the west; each dawn is vomitting blood and my people sit with folded hands ! .....

why don't the mountains scream in rage, why don't the skulls of nights break into pieces, why don't these millions of stars crush themselves to death and fall?

In my own country my voice has become fugitive; the voice I raise here, shoots into the sky and stuck up somewhere, never returns, people! why don't you listen to me ?

Oh, they don't know how to wake up ?

They donot know how to open their mouth and yawn,

రా, మనం ఇద్దరమవుదాం; భూమిమీద పాటల జలపాతంలా దూకుదాం. మన ప్రజల కలల పువ్వుల్ని ఉడవల్లా మోసుకుపోదాం, వాటి గమ్యాలకు చేరుద్దాం. ఈ ప్రగాఢ ప్రేమమయసుమయంలో మన మిద్దరమూ ఒకే బాష్పవిందువుదాం. మానవత పాదాల మీద రాలుదాం

నా కళ్ళకూ నా చెవులకూ ముందు తెరవాల్చు నా ప్రేమరాళి! నీ స్నేగ్ధహృదయంతో వాటిని కప్పవోయ్-

పువ్వులు పుక్కలించే మన ప్రియభూమిలో రక్తబిందువులు రాయతున్నాయి

వశులు గీతికలల్నే మన గాలిలో వణ్ణ నిట్టార్పులు విదు స్తున్నాయి

మన దినాలను చెట్లకు కట్టి ఉరిదీస్తున్నారు; ఉదయంచే సూర్యుడ్ని ఉంచికి వశిమాద్రికి విసిరేస్తున్నారు మహాగ్రేషార్జన్యంతో; ప్రతి ఉషమూ రక్తం వాంతిచేసుకుంటోంది. కానీ నా ప్రజలు చేతులు ముదుచుకుని కూర్చోఉస్తున్నారు!

ఆరే: ఈ కొండలరవ్వేం?

ఈ రాత్రుల కపాలాలు వగలవేం?

ఈ నక్కలూ చచ్చి నేలకు రాలవేం-

ఈ గుంపు వినరేం నామాట!

ఆరే నాదేశంలోనే నా గొంతు పరాయిదయపోయింది. ఇక్కడ నేను అరచిన అరుపు ఆకాశంలోకి వెళ్ళి ఎక్కుదో ఇరుక్కుపోతుంది, తిరిగి రానే రాదు.

ఆరే: ఈ గుంపులు ఎలా మేలోక్కువాలో తెలీదు ఎలా బాహువులు ఊపి తన ఇనపకాణ్ణు ఇలాతలం మీద మోపాలో తెలీదు

కానీ నా ప్రేమరాళి:

వాణ్ణు మన ప్రియమైన ప్రజలు; మన బలాన్నంతా వాళ్ళ కిద్దాం.

They do not know how to stretch their swarthy hands and thunder their legs on the earth...

Darling, they are our own people. let us give them our strength-

Let us love each other so much, that we together give the entire content of our existence to them,

Who make our country, who make our history who fulfill our dreams and aspirations.

మనం పరస్పరం ఎంతగా ప్రేమించుకుండామాటే మన
ఇద్దరి జీవితాల సారాన్నంతా ఏంది వాళ్ళకు ఇష్టగలిగేంతగా-
వాళ్ళ మన దేశాన్ని చేస్తారు,
మన చరిత్రను రాస్తారు,
మన స్వప్నాల్ని నెరవేరుస్తారు-

You called me; but i would have anyhow come in search of you even without your call, in quest of your voices-

Looking with my ears, with my eyes, with my skin, with my nostrils.

Not one, but with all my senses, searching in all directions of my country.

I came, not that i only, know and you do not know; but that we all shall walk in the same direction hand in hand,

Not that we should all speak the same word, but that our word, shall not be a mere word but a flame of light which will illumine the paths of people

And that we shall realise it is within us. It is for this i am in search of you-

My friends, my words and thoughts are countries never tread by the feet of any man. my consciousness is a gypsy who knows no boundaries familiar to the antiquated history of mankind;

My footsteps are mighty wild lions that sprawl the dense forests unaware of fear.

I fight with flowers, i fight with gardens of flowers, i fight with clouds, fight with fierce storms,

Fight i breathe to live, my limbs know no submissive postures.

మీరు నన్ను పిలిచారు
కాసి పిలవకబోయినా మిమ్మల్ని వెతుక్కు..టూ సేనే
వచ్చేవాడై!

మీ గొంతులు వెతుక్కుంటూ-చెవులతో కళ్ళతో చర్మంతో
ముక్కతో, ఒక పేమిటే

సర్వేంద్రియాలతో అన్యేషిస్తూ దేళం నలుదిక్కులా...

నేను వచ్చింది, మీకు తెలీదనీకాదు, నాకు తెలుసనీకాదు;
మనమందరమూ కలిసి ఒక దిక్కుకు నడుధామని;

మనమంతా ఒకేమాట చెప్పాలని కాదు మనమాట వట్టి
మాటకు బదులుగా మనుషులదారుల్ని ప్రజ్ఞలితం చేసే ఒక కిరణం
కావాలనీ, అది మనలోనే ఉండనీ, దాన్ని మనం తెలుసుకోవాలనీ-

భాబూ! నా భావాలూ నా శబ్దాలూ ఎప్పుడూ ఎవరికాళ్ళూ
నడవని దేళాలు

నాచేతన మాసవచరిత్రకు తెలిసిన ఏ హద్దులూ తెలీని దేళ
ద్రిమ్మరై

నా నడకలు అడవ్వల్లో నిర్పయంగా తిరిగేసించాయి; నేను
పూలతో పోట్టాడుతాను పూలతోటలతో పోట్టాడుతాను; మేఘాల
వేసలతో పోట్టాడుతాను తుఫానులతో పోట్టాడుతాను; పోట్టాట
నేను ఒతకధానికి పీర్చే ఉపిరి!

నా అవయవాలకు నీచంగా వంగే భంగిమలు తెలీవు.. నేను
సత్యాగ్రహి! సత్యం నా గుండెల్లో ఐద్దలవుతున్న అగ్నిపర్వతం;
నా గొంతులో గర్భిస్తున్న జలపాతం;

నేను నా కళ్ళలకరీరాన్ని దగ్గంచేసుకుని తప్ప హిరణ్య
ద్రవంగా ప్రవహిస్తున్నాను నా దేళపు రహదారుల్లో -
రండి నాతోకలిసి...

I am the soldier of righteous indignation.
Truth is the volcano that explodes in my bosom.
Truth is the fierce cataract that roars in my voice.

I burn my selfish bcdy and flow like river of molten gold in the highways of my nation. Come with me...

Why fear? Be not afraid of yourself, but be afraid for your country, for, understand how great are the losses of your country before your petty, personal ones.

How can you eat and sleep amidst collosal destruction?

You know my brothers, i want new voices brimming with red red hot consciousness, to make my own weapons and armoury, to wipe out the tears of my nation.

You donot know perhaps but i know there are mines of sulphur in your voice; every poem that you make is a gun to fight, and every line that you carry is a cannon to blow up the enemy.

I bequeath my voice to my people; my language breathes the oxygen of my nation. my country is the life of my art...

i am the prophet of blood!

In my country leadership is but mine, I shall not let it go to politics-

Come, take up your arms, your poems, come like armies, like storms, snatching your thunderbolts which for an occasion you hid in the clouds.

భయమేడుకు; నీకోనం సీవు భయవడటంకంటే నీదేళం కోనం భయ..డు; సీవుబొందే చిన్న నష్టాలకఁటే నీదేళం నీ ప్రజలబొందే నష్టాలు ఎంత పెద్దవో తెలుసుకో..ఈ జరుగుతున్న సర్వనాశనంలో నిద్రావోరా తెలూ రుచిస్తున్నాయి సీకు ?

కావాలి నాకు వేడి వేడి చేతన తొణికిసలాడే కొ తగొంతులు..వాటితో నా తుపాకులూ నా శతఫ్ములూ తయారుచేసుకుంటా, నా దేళం కార్చే కస్తీరు తుడుస్తా-

సీకు తెలీదు నీ గొంతులో గంధకపుగనులున్నాయి సుమా! సీవుచేనే ప్రతి పద్యమూ ఒక తుపాకి, సీవు మోనే ప్రతి వాక్యమూ ఒక శతఫ్ము.. నా గొంతు నా ప్రజలకు దానంచేశాను; నా జూతే నా భాషకు ప్రాణవాయువు, నా దేళం నా శిల్పానికి అయువు, నేను రక్తప్రవక్తను!

నాదేళంలో నాయకత్వం నాదే; దాన్ని రాజకీయాలబారికి అప్పగించను.

రండి పద్మలు ఓందూకులుగా థరించి; నేనల్లా తుపానుల్లా రండి..

సమయంకోనం మీరు మబ్బుల్లో దాచుకున్న పిదుగులు తీసుకుని రండి:

నేను రుంరూమారుతాన్ని..నేను వచ్చాను ఆళంతిని వంచి పెట్టడానికి, అరుస్తున్నాను ఆర్తిని తరిమేద్దామని; రండి నాతో.. నా ప్రజలారా; రండి... నాతో రావాలంటే, సొంతం కోలోప్పాలి; నీ కంఠంలోనించి నీ సొంతపాట పీకెయ్యాలి, అడుగుగునా ప్రజలపాట పిదుగులు కురిపించాలి ఆకాశం ఉరిమినట్లు...నీ యుద్ధగులు నీ దేళపు యుద్ధగుల్లో కలపాలి. నీ పిడికెడు బ్రితుక్కి.. ఎంతప్రేమ కావాలి ?

I am the tempestuous wind
I have come to distribute to you unrest,
I am shouting to chase away oppression
from the earth.

Come my people, come follow me.

To follow me, you must ruthlessly set aside
the self that clings to you, and become free.

Your voice should banish your own song and
give birth to the song of the people, just as the
voice of the sky hurls out its thunder.

You should join your wars with the wars of
your country—

How much love after all does your small life
require?

The earth will be inherited by the oppressed;
come let us excavate our dawn, buried deep in
this land.

Come my people take up your ploughs. Come
with your women, your children, come out of your
hearts and homes, from prisons of your schools
and offices, your academies and assemblies. Come
let us see centuries blown off in the winds of time.

Come, walk with me through the villages
towns and cities. Flow like floods, roar like floods
through all the streets and highways of our
nation.

Look at the graves in our fields, in our
forests, in our hills, in our walls and halls where
they buried our dawn!

Come, take up your ploughs brothers,
throw off your books my children, let us suck
the life-breath out of those swines who buried our
dawn, and made us slaves in our own country.

పీడితప్రజలకే ఈ భూమి పంక్రమిస్తుంది! రండి, పాతి పెబీన ఉషస్సును బయటకి తీద్దాం. ఉషస్సు ఉషస్సు అటూ పరుగిదుదాం పదండి; రండి నాతో నా ప్రజలారా: మీ నాగళు భుజాన వేసుకురండి, మీ భార్యల్ని మీ పిల్లలిన్న మీ అందర్నీ తీసుకురండి. ఇళ్ళలోనించి వాకిళ్ళలోనించి సూక్ష్మనే కైళ్ళలో నించి ఆఫీనులనించి అనెంట్లినించి అకాడమీలనించి రండి-కాలపు గాలిదుమారంలో శతాబ్దా లెగిరిపోతున్నాయి చూడాం పదండి...

నడవండి నాతో-పత్తెలగుండా పట్టులగుండా, ప్రవహిస్తూ రండి గరిస్తూ రండి!

మాడండి! ఆ పొలాల్లో ఆ అరణ్యల్లో కొండల్లో గోడల్లో. మన ఉషస్సును పాతిపెబీన గోరీలు కనపడడంలేదా? నాగళు తీసుకోండి నా పోదరులారా! పుస్తకాలు పారెయ్యండి నా దేశపు పిల్లలారా! మన ఉషస్సును పాతిపెబీ, మనదేశంలోనే మనర్ని జానిసలుచేసినవాళ్ళ ప్రాణవాయువులు హీలుద్దాం పదండి.

మావవ జీవితవ్యవసాయంలో నుఫాలు నిర్మిస్తూ దుఃఖాల దండలు వేసుకున్న శ్రామిక కోట్ల అమగులు ఈ నేంలో వెతుకుదాం పదండి, భూమిని చీల్చి దున్నదాం పదండి; మన నాగళుకు తగిలే ఆ కోట్లాచి గొంతుల్ని ఏరుకుండాం పదండి; ఈ ఎవ్రకోరిక జుండాగా పట్టుకుని ఎగరేద్దాం రండి—

ఈ ప్రయాణంలో ఆవిష్కరించి మృత్యువులేదనీ, జీవం ఎన్నటికీ చావదనీ— రండి, చాలామారం నడవాలి; పొంత గోడల్ని దాటిరండి, ప్రజాపముద్ర తరంగాల్లో క్రీడిద్దాం పదిండి; మరోలోకపు తీరాలకు కొట్టుకుపోదాం పదండి—

సీకు తెలుసా ఆకలి ఉండని, సీకు తెలుసా దప్పిక ఉండవి; అవి రెండూ సీ విలువైన స్వేచ్ఛ మాంసం తిని బ్రతికే క్రూర మృగాలనీ—

నేను సీ శాతిగాంతునై చెపుతున్నాను, విను: వాటి బారి నుంచి సీవు తప్పించుకోవాలంచే, మీ నాన్న బొమ్ములూ బొమ్ముల

Let us search, in the earth for the footsteps of these millions who embraced suffering while building edifices of happiness in the fields of mankind.

Come let us plough and tear the earth.

Let us pick the millions of dumb voices that stumble across our plough,

Let us unfurl this red desire and walk ahead.
Let us discover in this journey that man has no death and life never dies;

Come friends, there is a distance to go, come breaking your selfish walls.

Let us bathe in the epic waves of the people, let us be washed off to the shores of the new world, come let us go.

Do you know that there is hunger?

Do you know that there is thirst and that the two are the most cruel animals that live on the flesh of your precious freedom?

I have come to you, as the voice of the whole nation, to tell you that if you want to escape from their clutches and also your generation along with you,

Reject the dolls and picture books that your father gets you. Ask him to get you fields and factories, and tell him, they are the toys which you like:

If your father cannot get them for you, let all the fathers of the country unite.

My children, when you go to the colleges, do you know the fields look at you with tearful eyes,

పుస్తకాలూ తెచ్చియినే తీసుకోచు, తిరస్కరించు; పొలాలిమ్మును పాయిక్కరీలిమ్మును, అవే నీ అటవనువులని చెప్పు; మీనాన్న తేలేక పోతే దేళంలో నాన్నలందర్నీ ఎకం కష్టము.

నీవు కాలేజీకి పోతుంచే బాబూ! నిన్ను పొలాలు విక్కు మొహంతో చూస్తున్నాయి. ప్రతిరోజూ ఈ పుస్తకాల ఊరేగింపు ఎందుకు ఈ దేళపు వీటుల్లో; దేళంమొహం చూస్తే అచి చేసే ఉపకారం అవగాహన అవలేదా; అంటున్నాయి- నీవు కాలేజీ గోడల్లోకి పోతావు, అక్కడిన్నించి గవర్నుమెంటు గోడల్లోకి పోతావు అక్కడిన్నించి ఎప్పుడూ ఎప్పురూ తిరిగిరాని గోడల్లోకి పోతావు. ఇక నీవు బ్రాతికిందెప్పుడు, మీ నాన్నలతరం అదేచేసింది, మీకు ఆ ప్రశ్నే వారసత్యంగా ఇచ్చిపోయింది!

మీరు పలకా పుస్తకాలూ పట్టుకుని పోతుంచే బాబూ! మీరు శిలువలు మొనుకుపోతున్న బాల కైల్లోసుల్లా కనిపిస్తారు నాకళ్ళకు-

లే బాబూ! లే, నీ బాల్యంలోనించి లే! పుస్తకాలవతల పారెమ్! నాగలి భుజాన వేసుకోఁ: ఈ కులాలు విదీచిపెట్టి ఆ పొలాల్లో కలువ; గతకాలపు దారులకు కలినంగా పీధోగ్రలుచెప్పు.

ఇదిగో మీకు నా గుండెల్లో నేను వదిలంగా దాచుకున్న దావాగ్ని దానంచేస్తున్నాః; ఈ లోకాన్ని దహించండి, మీ లోకాన్ని సృష్టించుకోండి! అరవండి హారుగాలైత్తె. ఊరికి తిండికిని, గాలిపిల్లి, శ్వాస వదిరేసి, శాక్యత్యంగా వెళ్లిపోయేవాళ్ళు కాదని చెప్పండి, మీరు అడవులవిదిచిన అగ్నిశ్వాలలు, కట్టులుతెగిన సముద్రాల-

చరిత్రలో ఈక్షణం శిఖరాశెక్కు పిలిచింది; నా నుదుట ప్రయాణం స్వేచ్ఛిందువై విలిచింది- ఇస్పుడు ఈ సత్యం మీకు నా రక్తంతో ధారబోస్తున్నా!

స్వేచ్ఛ మనిషికి మొదటిశ్వాస; అది సీరక్తపుసటీవథాప; భూమివించి నీవు నీ చివరిలడుగు తీవేవరకూ నిలుష్టకోవలసిన ఒకే ధ్వని.

They ask: 'why always this futile procession of books in the roads of the country? what good after all did they do to this land'?

You go into the walls of the colleges, from there into the walls of the government; and then finally into the walls from which nobody ever returned. Then, when did you live I want to know!

The generation of your father did the same leaving that very question as their legacy to you, their sons...

When you walk past holding your slates and books, to my eyes, you look like child-christs each carrying his cross.

Rise, my child, rise from your childhood. Cast away your books. take up your plough. Break the old chains and run to the voice of the fields

Bid goodby to the old roads.

Listen to me, I bestow on you the great gift of my ferocious fire, which like a miser i carefully saved in my heart. Burn this rubbish of the old and create a new world of your own.

Roar like the hoary winds, and announce that you have not come to merely eat and breathe and then lay down your breath and simply leave; that you are those giant fires that left the forest lands, that you are the mighty seas which broke their bund.

This moment in history climbs my peaks and calls! My journey turns into a drop of sweat and stands upon my brow. Now I bequeath to you this truth with the signature of my blood.

పొలాలు మీ పాతచాలలు, అదవులూ నదులూ ఉదయా స్తుతిమయాలూ మీ గురువులు. హృదయహర్షకుడఁగా వాటి భాషకు లొంగఁడి; వాటి శిక్షణ పొందండి.

పొలాలు మీకు న్యోచ్చాదానం చేస్తాయ్, వోయిగా పీచేచుపిరి కానుకగా ఇస్తాయ్, పీరథూమిలాదటి ఛతీ ఇస్తాయ్, ఇనపడుచల్లాపటి కాళ్ళిస్తాయ్, గౌరవజ్యోతయిమినే కళ్ళిస్తాయ్, గిరిశిఖరాల్లాంటి శిరస్పులిస్తాయ్... పదండి మీ నూతన గురువుల పాదాలదగురుకు. ధైర్యఁగా నడవండి, దేశం మీదే:

ఎందుకు నీకా గుండె నీవు దాన్ని బాధలతో నింపుకోలేకపోతే;

ఎందుకు నీకా కణ్ణు నీవు వాటిని కస్త్రీటితో తదుపుకోలేకపోతే—

రోజూ నేను వెయ్యసార్లు ఏడుస్తాను నీకు తెలుసా?

మీతో ఐక్యం అయితేనే నాకు నామోకం దొరికినట్లు; మీరే నా సముద్రం; మీలోకి ప్రవహించదానికి నేను మబ్బుల్లోనించి కొండల్లోనించి అడవుల్లోనించి దేశం నాచగుదిక్కులనించి పరుగెత్తుకు వస్తున్నాను...

నేను పరుగెత్తే ప్రవాహాన్ని; నన్నాఁ కండి; స్వల్పాభాలకోపం పంటకాల్చులుగా మలుద్దామని మీ త్రద్విద్యలు నామీదప్రయోగించకండి—

నా గంభీరవేగాన్ని చూడండి, మీ కన్నులు పండుగు చేసుకుంటాయి; నా భయంకర గర్జ వినండి, మీ పీసులు ఆనందపు విందులు చేసుకుంటాయి, నా మహాప్రస్తావం చదనండి—

రండి నా శబ్దజ్యోతిలమీద మీ హృదయాన్ని రోట్లు కాలుస్తా, మీ రెటునడవాలో చూపిస్తా—

Freedom is the first breath of man; that is the living language of your blood and it shall be your sole desire to retain it until you lift your last foot-step from this earth.

Fields alone are your schools; rivers, clouds, sunrises and sunsets are your teachers; whole-heartedly surrender to their language. Accept the discipline they impose.

Fields grant you the gift of freedom, they present you the happiness of breathing in complete relaxation. They give you an enormous plateau like chest, legs of hard iron; a pair of eyes that spit fire of self respect and a head held erect like a mountain top.

Come lay yourself at the feet of your new teachers. Walk with courage, the country is yours.

Why should you have a heart if you cannot fill it with pains?

Why should you have those eyes if you cannot wet them with tears?

I cry each day a thousand times; i realise my liberation when i merge with you.

You are my sea i run only to flow into you from the clouds, from the hills, from the forests, from all directions of my country.

But look, i am the great flood rushing forward don't come in my way. Don't try mean tricks on me, to turn me into petty channels of utility.

నేను, చెట్లను పిడుగువీల్చిడట్లు, సమాజాన్ని చీలుస్తా; శోకంలో గాలినంతా పీలుస్తా....

నా కాగితాలన్నీ కాల్చేస్తా నా పర్వతాలన్నీ పేశేస్తా; నా శరీరపు ఇల్లంతా రక్తంతో అలుకుతా నా కిటకీలన్నిటేలో పొలికేకల దీపాలు వెలిగిస్తా నా నరనరాలన్నిటేనించీ కాంతి పిండి ఇచ్చేస్తా; నా రక్తమంతా కారిపోవాలి నా శక్తి అంతా ధన్యంగా పశుగా మారిపోవాలి; నా పంటలతో చేలు సిందిపోవాలి— నా దేశానికి ఒక ఉద్యమ విద్యుత్తు ఇచ్చాననే తృప్తికో నా ఆత్మ వెచ్చదనం అనుభవించాలి.

సీకు ఈ తిండిగింజలు ఎలా వస్తున్నాయో తెలుసా
ఈ నేల ఎవరు దున్నుతున్నారో తెలుసా

ప్రాణదానసాధనం, ఈనాగలి, ఎవరుచేస్తున్నారో తెలుసా!
మట్టిక్కి అవగాహన చేసుకో బిడ్డా!

ఇనుము జ్యాలల్లో మండుతోంది; గుండె ఎండల్లో వండు
తోంది; ఉదయభాస్కరుడులా జ్యలిస్తున్న ఇనవముద్దమీద సమైతు
వడుతోంది.

ఉక్కుభాహాస్కల వీరులు తుఫానులు ఊదుతున్నారు, పాత
తోకాల్చి భన్సుంచేస్తున్నారు, కొత్తలోకాలు సృష్టిస్తున్నారు
కర్మాగారపు కొలిమిలో—

ఒకప్పుడు జీవనవ్యవసాయంలో క్రమించిన ఈ గొంతులేని
మిలియన్లు భూమి అడుగున్నే అదృక్యమైపోయారు. ఈనాడు
ఆ గొంతును లెమైను తమ్ముడా! వాళ్ళ రాట్లు వాళ్ళకిమైను ఓ
సహాదరా! చెమట పరిమళాలుమినే వాళ్ళ పవిత్ర శరీరాలనించి
మానవజ్యాల త్రవ్యి తీయరా!

ఎడకళ్ళలో కుంపట్లు రాజుతున్నాయ్ నాగబీథ్రుకుట్లో
కోధాగ్నులు రేగుతున్నాయ్

Look at the force of my wild fretting waters;
your eyes will go into raptures.

Listen to the wrath in the roar of my voice;
your ears will enjoy feasts of ecstasy.

Read the epic of my journey...

come, i shall roast your hearts on the flames
of my language;

i shall show you your destination.

Like a brute i shall hew the society of man,
as a tree is cleft by a thunderbolt.

I shall burn all my papers, i shall burst all
my hills, i shall paint the whole house of my
body with pure blood,

And lit all my windows with the lamps of
wild voices; i shall squeeze from my every nerve
and donate all my light.

I shall bleed to the last drop and my whole
energy shall bear every fruit of the earth-

All fields will be full of my harvests.

And then,

i shall bask in the warmth of fulfillment
that i could give one flash of awakening to my
people.

Do you know how the grain is coming?

Do you know who are tilling the land?

Do you know who makes the plough into
the life giving weapon of the tiller?

Do you know what power the earth
possesses?

సూర్యుడాః మండు ఇంకా మండు! మా అంధకారం
చా శ్వతంగా నశించేవరకూ మండు—

నేను దేశాన్ని దున్నేవాడ్ది; భావ్యానికి కాశ్చూరావాలపీ ఆ
కాళ్ళలో పేదల ముంగిళ్ళకు నడుద్దామనే కలలు రాపాలపీ ఊహాల
శ్వాషాలు పన్నేవాడ్ది—

దున్నినదంతా చూస్తూ దూరంగా కూర్చుంటాను, గాలికి
నా నిట్టార్పులు మేతవేస్తూ, బంగారు బస్తాలు మోనే వంగిన
వృద్ధకూలీలా ఉన్న పశ్చిమాన్ని చూస్తూ—

మట్టి పిసుకుతాను; మట్టిలోనే చెట్లతో పైర్లతో పెరుగు
తాను; పళ్ళతో భావ్యంతో బతుకుతాను నా దేశంలో—

చేతులనిండా పవి ముంచిపోస్తాను, తెల్లవారగానే మళ్ళీ
పనికోసం ఖాళీగా ఉంటాయి నాచేతులు;

నాతో దినముతా నా మిత్రుడు గగనంలో ఎండ
వింపుతాడు; తెల్లవారగానే మళ్ళీ గగనం ఖాళీగా ఉంటుండి
ఎండకోసం...

భూమిని బుజగిస్తాను లలితంగా లాలిస్తాను వెన్నలాంటి
మన్ముతో గోరుముద్దలు చేసి పైర్ల ఒసినోళ్ళ కేదిస్తాను.

నా శరీరం పృథివి; గ్రీవ్యుంలో రెండూ నీటికోసం
తపిస్తాయి. చిక్కటి రక్తమాంసాలతో మిన మిసటాడే వద్ద
ఖిండువు నా ఊహాల పొడిమన్నలోకి జారివప్పుదు గుప్పున ఏవో
కలల పరిమళాలు చెలరేసుతాయి.

Know my friend, the creative powers of the earth.

In the flames, the iron is red hot, in the mid-noon the heart is wilting, heavy blows of the hammer are falling on the solid iron which is burning like the rising sun;

The steel armed heroes are blowing storms, burning old worlds and recasting new ones in the smithy of labour.

Those toiling multitudes of bygone days vanished into the earth without a voice—

Call, my heroes, that voice back to life today.

Thunder, my heroes, that their bread should be returned to them.

Resurrect that flaming humanity buried in the dust of their bodies.

Furnaces are blazing in the eyes of oxen; fury is raging on the forehead of the plough.

O sun, burn, burn yet more until all our dark nights are vanquished forever.

I am the tiller of this land, my head is full of fancy, that the grain of the land acquires legs; and those legs acquire dreams of walking to the homes of the hungry.

I till the land all day, and then i sit at a distance; scanning with my eyes the immensity of the land which i tilled, feeding the air with sighs, and watching the evening which looks like a bended old labourer, carrying sacks of gold upon his back.

నేను విరిగిన కలలోనించి పుట్టాను, విరిగిన ఇంద్రభనున్న
కార్చే రంగుల్లో సాన్నం చేశాను—

నా పథ్మం గాలిలో సాన్నంచేస్తాయ్ కొమ్మల్లో ఇంకు
కడతాయ్ ఆకాశంలో రస్తాలు వేస్తాయ్.

నా కలల దేశంలో నాకున్నది ఒక్క గుదినే: నేను
ఎందుకు బ్రహ్మకాలో ఒక సున్నలో, నాకే తెలిదు.

అందరూ వరికోతలకు పోతున్నారు; నేనూ పోదామని నా
గుండెలో ముత్యాలు గలగల్లాడుతున్నాయి: నా కొడవలి విరిగి
పోయింది; ధన్ని బాగుచేసేవాళ్ళే లేదు ఈ ప్రియమైన నా
దేశంలో—

నేను గుప్పెదు వెల్లురుకూడా నోచుకోని గుదినెల్లో
నడిచిపోతున్నాను...

కాణ్ణ నరికివేసినా దూరాన్ని తొక్కుతూ నడిచిపోతున్న
చేతులు నరికివేసినా నా కలల శిల్పాలు చెక్కుతూ నడిచి
పోతున్నా

నాలికి కోసివేసినా నిశ్శబ్దమే పుచ్చుకుని నడిచిపోతున్న
సముద్రంలోకి పోయే ప్రవాహంలో

దిశల్లోకి పోయే రుంరూమారుతంలో

కూరాంధకారంలో గోరంత దీపంకూడా లేదు పిడితెడు
కిరణపు తునకలైనా లిక్షంవెయ్యడానికి:

ఏ గుదినెల్లో పగలు మనముల్లేరో ఏ గుదినెల్లో రాత్రి
వెల్లదేదో ఆ గుదినెల్లో నడిచిపోతున్నా—

I am mixed up with the earth. I grow like the trees and the crops in the earth; and live like fruit and grain in my country.

The whole day my hands are full of work but by dawn my hands are again empty, seeking work- like my companion the sun who works the whole day to fill the sky with light, and again the next day the sky is emptied to be refilled.

I coax the earth tenderly, and nurture the young crops, feeding them affectionately, with soft and tasty soil made like butter with all the skills of my cultivated hands.

My body is earth; both burn and thirst for water in the seasons of summer when the sun is furious.

When the fat rain drop shining with flesh and blood slips into the dry earth of my mind, wakes up a whole crowd of scented dreams.

I am born out of a broken dream.

I bathe in the colours leaking from a broken rainbow; my birds swim in the air, build houses in the branches, and lay roads in the sky.

In the country of my dreams, i have only a hut;

I donot know why I must live in a zero !

All are going for harvesting the crops; pearls of desire are rumbling in my heart to join the procession but my sickle is broken! And there is no one to mend it in my beloved land-

ఎక్కుడ తిందిలేని పసివాడు దూడను మేతకు తీసుకు
పోతున్నాడో

ఎక్కుడ పసితనంకూడా బతకడానికి పనిచెయ్యాలో అక్కుడ
నా కాళ్ళు నిజంగా తెగిపోయాయి

నా చేతులు నిజంగా రాలిపోయాయి నా నాలిక పడిపోయింది;

అక్కుడ నేను మహా ప్రవాహాన్ని కాను

అక్కుడ నేను రుంరూమారుతాన్ని కాను,

ఆ పసివాడి కాళ్ళుముందు!

కడివెదు కస్సిళ్ళు పోళాను ఆ కాళ్ళమీద; నా ఆత్మలో
ముత్యాలవండ తెగి అతని ప్రొల పడిపోయింది; నా పద్యం ఆటు
వైపు చూడలేక ఏడ్చింది; ఇక్కడిన్నించి నవ్వుక స్వగ్గంలాంటే
కలలోకి రమ్మన్నా నేను రానని చెప్పింది,
కాళ్వతంగా ఆ నేలకే అంకితమైపోయింది.

ఉషన్ను వచ్చిందని శేకవే స్తో ఊళ్ళో

అందరూ బయటికివచ్చారు.

పిల్లలండరూ పీఠుల్లోకి పరుగుతెత్తారు.

ఇళ్ళతలుపులూ కిటికీలతలుపులూ మేడల తలుపులూ మిద్దిల
తలుపులూ - ఊరితలుపులన్నీ తెరుచుకున్నాయ్ ఉత్కూఱంతో -

కానీ చూచింది సూర్యుడికి బదులు, సూర్యగ్రహణం !

మనుషుల్నే కాదు దేశపు పొలాల్నీ అడవుల్నీ నదుల్నీ
మోసంచేశారు...

I am walking, walking past dark rows of huts not lucky enough to possess even the flicker of a wick,

My legs were chopped off, but i kept walking, treading the distance;

My hands were chopped off, but I kept on walking, sculpturing my dreams.

My tongue was chopped off but went on walking holding just silence.

I was flowing like flood into the sea.

I was blowing like mad wind into the sky there was not even a candle of light in the cruel and tearing darkness, to give me a handful of rays.

I am walking in the rows of huts where there are no men by day and there is no light at night.

I am walking-

Here, a child is leading a young calf to feed, having no food himself; where even childhood has to work to survive;

There, my legs really got chopped off

My hands really dropped off

And my tongue fell dead

There, i am not the flood

There, i am not the mad wind at the feet of that child.

I poured all my tears at those feet. The necklace of pearls that was swinging in my soul, snapped and fell at those feet, my poem turned aside her face and wept.

The poem said :

టిప్పణిషతో! ఇక్కడ జీవితం కుళ్నిన వందులా శిథిలమై పోయింది. ఈ విషవృత్తపు అంటు మరొకవోట స్వాదువలాలు కాయదు. దీన్ని నిర్మాతించడమే కర్తవ్యం!

సిటిగాయాలు చెట్లగాయాలు పైర్లగాయాలు మీకు కని పించవు. పొలాలూ నదులూ అరక్కాలూ పీరమరణం పొందిన ఆత్మలు:

ఎవరు దేశమంతా దున్ని తమ దేహపుకండలు మట్టి కిచ్చారో,

ఎవరు నేలగొంతు ఆలించి ధాన్యి లాలించి తమజెమటతో రకంతో వెన్నులూ జున్నులూ ముదువుచేశారో,

పెరిగే పైర్ల వంపూ సొంపూ అదమూ గంధమూ లాలసతో చూస్తామూచూస్తా, ఉదయించబోయే ధాన్యంకోసం ఉదయా స్తమయాలూ కలలుకన్నారో,

కానీ అంతిమసమయంలో ఒక్క గింజకూడా దక్కుకుండా అంతావిడిచి నిష్ట్రీమించారో,

ఆ మృతఫీరులు, మానవ ఇతివోసంలో అమృతఫీరులు, ఆ కోట్లాది పేయలేని క్రామికజీవులు భూమిని వదలైక మట్టిలో కలిసి నిరీక్షిస్తుంటారు.

గింజ దిగగానే చినుకు వడగానే పారు ప్రేమించిన గింజల గర్భంలో ప్రవేశిస్తారు; చెట్లవుతారు పైర్లవుతారు; పళ్ళయ్య పంటలయ్య మనుషుల్లో ప్రవేశిస్తారు, మనుషుల జన్మలపు మళ్ళీ ఘీషాలవుతారు.

కనకనే చెట్లు ఈ దేశంలో తమ పిల్లలు ఎందుకు స్తూపాకు పోతున్నారని కన్నీళ్ళు కారుస్తాయి, పైర్లు రోదిస్తాయి.

అని నోరు విషులేక కాదు-నోరు విప్పిననాడు దేశాల ఖండాలు ఖండాంతరాబుతట్టుకోలేవని:

'I cannot come even if you invite me into a heavenly dream from here, where I am rooted forever.'-

When somebody shouted: 'dawn has come', all the people of the village came out to see.

All the children ran into the streets; doors of houses, doors of windows, doors of taverns, and doors of workshops- All the doors of the village opened with great eagerness

But what they saw, instead of the sun, was the eclipse!

They cheated not merely men, women and children of the country; but the fields, the forests and the rivers as well.

There is no hope now; life here like a rotten fruit has decomposed; graft of this pisonous tree cannot bear useful fruit, even if planted elsewhere; and to entirely uproot it is our only duty.

You cannot sense the wounds of water, the wounds of the trees, the wounds of the crops.

But you perhaps don't know that the trees, the crops and the waters are the souls of great martyrs, unrecorded in the pages of our history.

Those who plough the whole terrain and give the flesh of their bodies to the earth, who fondle her and listen to her heart beats, with their blood and sweat render it soft as cheese and butter, who dream for days and nights

ఒక చెట్లు గనక, పర్వతాగ్రాలెక్కి కేకవేసే చెట్లు
గుంపులు గుంపులుగా వస్తాయి, తోటలై పాటలై అడవులై
అరజ్యాలై అన్నిదిక్కల్నిచీ వస్తాయి.

అవి తీర్మానిస్తాయి, మా పిల్లల్ని ఈచ్చుకుపోయి
బానిపలుగా చేసేవాళ్ల ఇళ్లలో, ఆఫీసల్లో, విక్యువిద్యులయ్యల్లో
కండిగం చేయకూడదని-

తిరస్కారమాచకంగా త.ఎ.పులు దూలాలు ద్వారంధాలు
కుచ్చిలు బిల్లలు అన్ని చెట్లుగామారి బయటకివచ్చేస్తాయి; అడణ్య
ల్లోకి పోతాయి, సీళ్లు నడ్లల్లోకి పోతాయి, గాలి ఉకాళంలోకి
పోతుంది-

బానిసల్ని తయారుచేసే కర్కుగారాలప్పై చోలిపోతాయి,
కర్కు ఆగిపొతుంది, కర్కు పారిపోతాడు!

సూక్ష్మ కైళ్లలోనించి పిల్లలు విము కులవుతారు-మబ్బులు
మళ్ళీ వర్షిస్తాయి నదులు ప్రవహిస్తాయి అడశు ఆకాశాలవైపు
బాహువులు ఉపుతాయి; పిల్లలు హూల మిలియన్లలో పొలాల్లో
గంతులేసారు.

దేశం మళ్ళీ శ్వాసపీలుష్టంది-

నవ్వు మొహన రాసినవాళ్లని చూసే నా చెయ్య భాంబు
కోసం వెతుకుతుంది!

వాళ్లకు నవ్వేంతటి ముఖం ఎలాదొరికింది? ఎవడికి లంచ
మిచ్చి కొనుక్కున్నారు? అని నాలోపలి అడవుల్లో ఆకలి
దహిస్తున్న వెయ్యతోదేళ్లు పరవళ్లు తొక్కుతాయి!

watching the tender crops like their own children, feeling their every subtle scent, every little curve as they grow.

And when the grain appears, the fruit of their dreams, the children of their own sweat and blood, they exit with empty hands—

Ploughers, those great heroes in the epic of man,

Those millions of nameless martyrs, live inside the earth, reluctant to depart, cuddled affectionately to the ancient aroma of earth;

When the seed is laid and the rain drop descends, they enter the womb of seeds, become fruit and grain, and then enter into the people, to become seeds of the next generation.

Therefore, the trees in the country shed tears, and the crops cry when they see their children dragged to schools—

It is not as if they cannot loudly protest, but they are too kind to avoid the consequence of that event, which even the countries, continents and oceans of the earth cannot withstand.

Should only a tree climb up the top of a hill, and raise its voice and give a call, all the trees of the earth will run, from all directions, in crowds and large multitudes.

There would be a huge rally of forests, fretting for action, they will resolve, that they shall not lend any form of service in the houses, offices and universities, of those who snatched away the children of the country and transformed them into slaves;

పొం అమాయకులూ నీతివరులూ ఈ దేశంలో అంత ఖరీదైన నవ్వుని కౌనుకోగ్గెలేరే-

అందమైన వస్తువులు ఎడురై తే నాకు అనహ్యం: అందం ఎంత ఆచస్తుతం నా సందర్భంలో; ఆనందం ఆందపు రూపాంతరం, అందుకే ఆ రెండూ నా శత్రువులు-

నా కెందుకీ అందం- నా ఉండ్రి మొహన ఉమ్మేష్టంటే మీ ఆఫీసర్లు? పిల్లవాడ్చిగా నా కణ్ణు చూచాయి నిప్పులు కక్కులేక నిశ్చ కక్కాయి, ఇప్పుడు రక్తం కక్కుతున్నాయి-

నా కెందుకీ అందం- అగ్నిసర్వతమంతటి శక్తి ఉన్నవాడ్చి, నన్ను అసమర్థున్నారే, మీ గాందలు!

మానవత్వంతో మనిషి గౌరవంతో చెల్లాడుతారు; అవి వాళ్ళ ఆటవస్తువులు- లాజాకోడుకులు!

నీ శబ్దాలంకారాలు నన్ను ఓపార్చగలవా ఒరే “అస్తాన” కపీ:

నా ఉష్ణోగ్రత చూచి నాగరకభాష ఎప్పుడో నా పెదవులు వదలి పరారథిపోయింది: ఇప్పుడు తిట్టుకొదు- నా శరీరం ఆపాదమ న్యకమూ అగ్నిచ్ఛటల వర్రపాతం వీస్తోంది.

ఆ పెద్దబిల్లింగుని ఒక్క గుద్దతో బద్దలుచేద్దామని నా హాస్తం లేస్తోంది.

ఒరే: మీ మొహాలుచూస్తే నా హూలప్రవంచపు ఆళలు మండి మని అయిపోతాయి. మీ మొహాల క్రూరత్వంనించి నన్ను నేనెప్పుడు రక్షించుకుంటాను అన్నదే నా ఏకైక కోరిక

మీరు ఒకర్నాకరు మంచిగా అవగాహన చేసుకుని హాయిగా విర్మించుకున్న మీ ఒకాసురసంస్థ ఉన్నదే అది ఎప్పుడు భస్మి పటలం అవుతుంది అన్నదే నా ఏకైక స్వాప్నం-

అన్ని అందాలనూ నాళనంచేసే దురాత్మలారా :

As a sign of protest, the doors, the windows, the beams, benches, tables, chairs—all the wood that went into these structures will turn into trees again, and walk away to the forests.

Waters will return to the rivers, and air into the sky; then the factories of slavery will collapse, the process of manufacture abandoned; leaders of the trade flee for life. And all the children of the country released from their prisons.

Then clouds will again rain, rivers will begin to flow, forests will stretch their gigantic hands towards the sky in great jubilation; and millions of children, will jump and dance in all the fields, like flowers and the country will begin to breathe once again.

When I see the face on which smile is writ large, my hand involuntarily reaches for a grenade-

'How could they acquire a smile like that?'

'Whom did they bribe to buy that sleek smile?'

Stirred up in the forest within me, rush a thousand hungry wolves with flaming questions in their eyes.

Pity, that the honest and the innocent cannot afford a smile like that in our country!

My hatred wells up when I see beautiful things!

How irrelevant is beauty in my context! Joy is another form of beauty; that is why both are my enemies!

మీరు అదాలమీదే అధ్యక్షత వహిస్తారా?

చెట్లన్నీ, తమ కడుపుమంట వెలిబుచ్చడానికి, వనంతరుతు వనే పేరుతో ఏటేటా మంటల హ్రాక్ జరుపుతుంటాయి, హూల మంటలు ఓంబేనించా హూసుకుని; పాటి మొహాలమీద అసమైతి సంతకాల్లా పశ్చల బారులుంటాయి,

నన్నిలా చూనే ఏముంటుంది? బతికేటంటే పామరుడ్ని, చూనే అమరుడ్ని-

మనుషులు తపస్స చేసిచేసి ఒక పామును పుట్టించారు. విరివిగా బీట్లనే (oats) ధాన్యపుగింజలు వేసి పెంచారు. దాని పడగల నీడల్లో ఃఽయిగా బ్రితకవచ్చునని ఉహించారు. ఆ పాము చట్టాలనే గుడ్లు సక్రమంగా పెదుతు.ది; తరచూ, తనగుడ్లు తానే కొంటుంది. కానీ తనజాతిని పెంచుకుంటు ది. నాగస్వరం ఉదే వాళ్మమందే శిరస్సు అడిస్తుంది, లేకోతే కన్నమని కాటు వేస్తుంది-

అనతికాలంలోనే, నాలుగు ముణ్ణిగింజలకోసం నాగస్వరం ఉదే తెగ తెగపెరిగింది దేశంలో; మామూలు మనుషులకు మనలేచోకే లేదిస్పుడు నాదేశంలో! ఈనాడు ఇదే నాదేశచరిత్ర-

బాబూ! ఈ దేశాన్ని ఈ పొరాల్ని చూనే కన్నిఁచ్చు రావడంలేదా; నీ పంటలగుండెల్లో బాకులుదింపినవాళ్మమీద ద్వేషో గ్రేకం రేకెత్తడంలేదా;

What have I to do with beauty or joy, when your officers spat on my father's face, which my eyes saw as a boy, and cou'd not shed fire, shed only helpless tears; and now shed red blood.

What have I to do with beauty when your officers called me incompetent? Me? Who has power of nothing short of a volcano-

They interfere with human dignity and the birthright of self-respect,- bastards- they make our precious lives their play-things.

Seeing my temperature, civil language fled away long ago in terror from my lips.

Now it is not even abuse- from head to foot my whole body is blowing dreadful hurricanes of blood and fire.

My hand rises to smash to smithereens that huge building with one stroke of my fist.

When i see those faces, the hopes of my whole world of flowers are burnt to ashes.

When can I rescue myself from the tyranny of your faces. When does it crumble into rubble and rubbish that octopus institution of yours which you so grandly constructed on a happy understanding of each other.

You you barbarous tribes! you preside over beauties, you who are born with the one mission of destroying it.

All the trees burning with fury observe hartal of flames year after year in the wrong name of spring, anointing over their bodies flames of flowers, and on their faces perch rows of birds, as symbols of their signature of protest.

What do you find there if you look at me like this? Alive I am mortal, dead I am immortal.

ప్రజాస్వామ్యం పేరుచెప్పి ఎందరిప్రాణాలు తీకారో ఆ
రెక్కులు వేయాలి; సీచంగా ఇంకా బతుకుతున్న గతుకుతున్న
జనాభారెక్క లెందుకు?

పాముకాటుతో భన్మమవుతున్న ఓ నా ప్రజలారా! రండి,
మీకో కొ తపద్యం ఇస్తా; ఈ పద్యం మీకో కొ తప్రాణం
ఇస్తుంది, ఒక కొ తప్రయాణం ఇస్తుంది-

నాగస్వరం ఊదే క్షద్రవిద్య నేర్చుకోకండి, పామునుచంపే
ఉన్నతవిద్య నేర్చుకోండి-

ఈ దేశంలో, బంగేవాడికి ఒంగి సలాం చేసేవాడు పురు
తున్నాడు, శాగ్రత్తః ఈ లక్షణం తలయొ త్రిందుఁచే, ఆకాశంలో
తోకచుక్క పుట్టిందన్నమాఁచే-

వాడిన్న చంపెయ్యండి, పాములు వాటంతట అవే చస్తాయి.
అసలు వాడిన్న మాత్రగర్వంలోనే పసిగట్టి సంహరించండి. ఈ
దేశపు గాలి పీల్చుదానికిగానీ, ఈదేశపు సీరు తాగదానికిగానీ,
వాడికి హక్కులేదు-

వాడి దుర్గంధపు ఊపిరితో నాదేశపు వాతావరణం మరినం
చెయ్యనివ్వను...

వినండి: వాడు మన నిజమైన శత్రువు-
నాగుండెలో బంధించిన క్రూర రాజునుల్నందర్నీ వాడిమీదికి
ఎదుదలచేస్తాను; వాడి విధ్యంనంకోసమే నిద్రమేలోక్క ఉంటాను.

దినం సూర్యదీన్ హూర్తిగా కొల్లగొట్టి తరిమివేసే, పాపం!
కట్టుబట్టలతో నిష్టమించాడు పక్కమటి పొలాలమీదుగా-

Men meditated and meditated and created a reptile. They tended and brought up the reptile, feeding it liberally on the grain of votes; and hoped they could live happily ever after in the cool shade of its hoods-

Now, the reptile lays eggs of laws regularly; and it often eats its own eggs, it multiplies its race though.

It enjoys and nods its hood at the arts of the snake charmer and hisses and uses its fangs when he drops charms even unwittingly.

Soon, spread the tribe of snake charmers in the country with the ever expanding scope of their profession-

In the end, hardly any space is left for the common people in the country; this now is the history of my land.

My friend, don't you get tears when you look at your country and your fields?

Doesn't hate erupt in your system against those criminals who are plunging daggers into the chest of your harvests? Take census of those martyrs whose lives were taken away in the name of democracy and not of those mean men, who are enjoying their lives in despicable servility.

O my people-

you who are burnt to ashes by the curse of the snakes.. come,

i give you a new poem;

this poem gives you new life;

this poem gives you a new journey,

stop practising the art of snake charmers, get inducted into the noble discipline of killing the snake-

నాగలి అవతలపెట్టి నేను మిగిలిన నా పేదసాయంకాలపు ముక్కులనుంచి ఎట్లాగో ఒక పాట పిండుకుంటున్నాను.

నాకు తెలీకుండానే ఉదయించిన అర్ధచంద్రుడు అప్పుడే నరికిన శిరస్సులా అకస్మాత్తుగా అన్నమించాడు రక్తకాంతులు కక్కుతూ-

ఎంత ప్రయత్నించినా ఒక్క అవలింతకూడా రాత్రిని ఆహ్వానించలేదు. ఒకటి రెండు పేటిలు ద్రాక్షపనిషత్తు వరించి, శయ్యతో ఏతర్కుమూ పెట్టుకోకుండా, నా అవయవాల్ని దానికి స్థాయించే శాశుద్ధినం చేశాను.

కానీ ఒక భయంకర స్వప్నం:

లాగులూ బుష్టికోట్లూ ధరించిన శిరస్సుల్లేని భయంకర మానవాకారాలు నాదేళవు పిల్లలిన్న చీమలుచేసి సిరాచెరవల్లో తోసి వెళ్లిపోతున్నారు, “దేశం మాది” అని అరుస్తా-

కలలోనించి ఒక్క గంతుచేసి దూకాను బయటకి- గాలిని చూచి కిటికీలో జ్యాల గడగడ వణికింది; చీకటి ఇంటిని కబ్బించింది.

నా స్వంభాల్లాంటి పాదాలు బయట వీథుల్లో మోపాను; మనుషుల ఆదుగులమీద నిశ్శబ్దం వాలుతోంది; మగతగా నక్కత్ర మండలాలు నిద్దరమత్తులోకి ఒరిగపోతున్నాయి—

మార్పు వెతుక్కుంటూ వెళ్నాను మార్యాది తొలికిరణాల పోగుచేసుకుండామని;

ఉంరి పొలిమేరల్లోనే ఆగిపోయిందల్లే ఉండి ఉషస్సు! ఆ తరుణాన్ని ఇక సహించలేకపోయాను!

అరణాగ్ని ఉమినే కళ్ళతో నా పిడికల్లో ఉన్న తుఫానుని ప్రపంచంమీదికి ఉండేశాను-

In this country to the bending men are born,
men who bend low and also salute.

Rising of this ominous sign in this land
heralds great disasters to our population, kill the
bending man and the land is rid of all the reptiles
at once; sniff his smell in the air and kill him in
his mother's womb, for he has no right to breathe
my country's air and no right to drink my coun-
try's water.

I shall not have him pollute my country's
atmosphere with the stink of his breath; remem-
ber, he is our real enemy.

I shall let loose on him all the rapacious
cannibals enchain'd in my bosom and i shall
banish sleep from my eyes until he is destroyed.

Exploited and banished by the day, the sun
walked away by the western fields, barely with the
last rags on his body.

I laid aside my plough and was somehow
milching my humble song from the remnants of
the evening;

A half moon rose without my knowing; sud-
denly like a head chopped, dropped and dis-
appeared dripping rays of red luminosity-

How much I pulled up myself! Not a yawn
rose in me to receive the night-

Skipped one or two pages of the sermon of
the grape, and surrendered my limbs to the bed
without an argument.

త్యంలో తూర్పుగుడినెమీద గొంతె త్తిన ఎగ్రటి కోడి
పుంజులా లేచాడు సూర్యుడు!

ఒక నవోదయ కిరణం గుచ్ఛుకుని నా అలసిపోయిన
శరీరం మూర్ఖిలింది-

ప్రొద్దుబెండ మా గుమ్మంలోకి వచ్చి తొంగిచూచింది.
దినం ఎందుకో తడబడుతూ ఉంది. పడమట ఉదయాస్త్రీ తూర్పున
అస్తమయాస్త్రీ ధరించుకుని పరుగెత్తుకు వచ్చింది.

కళ్ళలో ఏదో సంత్రమం, కాళ్ళలో ఏదో తొట్టుపాటు-

కళ్ళ బెదిరిన పష్టల్లా ఉన్నాయి, కాళ్ళ రాళ్ళలో ప్రవ
హాంచే నెలయేళ్ళలా ఉన్నాయి.

తలవని తలంపుగా చైత్రం బయలుదేరి వచ్చింది- నేనేమో
అహ్వానించే క కి లేని అతిథిని!

దున్ని దున్ని అలిసిపోయి ఒక చెట్టుసీడలో మేనువాల్పాను
తలపులు గాలిపటాలుగా ఎగరవేస్తూ-

చిన్న పసి ఆకుసీడలో ఒక కల అల్లుకుంటూ సేద
తీర్పుకుంటున్న పక్క.

సీలిమలో తేలిపోతున్న ఒక తిరుగుబోతు మబ్బును
చూపులతో వెంటాడుతోంది, అదెక్కడికిపోయి కరిగిపోతుందా
అక్కడికి తానూ పోయి ఆ లోతుల్లో కరిగిపోదామని-

In a hedious nightmare I saw the children of my country being led away, turned into ants and dropped into oceans of ink by headless human shapes, dressed in pants and bush-shirts!

Rudely jerked I screamed and jumped out of my dream.

The flame in the window looked at the gushing wind and shuddered; titanic darkness swept across and swallowed my house.

I laid my gigantic legs on the roads outside, when footsteps of men were dying away and the great constellations in the sky were setting into drunkenness of sleep.

I went eagerly in search of the East, to gather the first rays of the sun: dawn, seemed to have stopped at the outskirts of my village. I could not stand the moment any longer.

With bloodshot eyes I blew the storm which I was holding in my fist on the world. Next minute, over the hut of the East tapering into the sky, sun rose like a crowing red cock. My tired body, smitten by joy of a morning ray, fainted and fell.

The morning sun came to my door and peeped in; the day appears to be in haste. It came running, wearing the sunrise in the west and sunset in the east-

There is some tremulousness in the eyes and the footsteps are faltering—the eyes seem like frightened birds, legs are like brooks stumbling

పుంటరి చెట్లు బంటరిగాణన్న నామీద మునలి అక్కలు
విసిరేసింది...

అది కటిక చీకటి అమూవాస్య- అయినా గగనంతో
నక్కత్రాల నగరాలు మేలొ౜ున్నాయి.

నా మెదడులో భావాల అరణ్యాలకు నిష్పంటుకుంది.

నిద్ర పక్షిశ పారిపోయింది, జ్యలించే శూన్యానికి తనగూడు
విదిచిపెట్టే:

నా కిటికి ఇనపడఃవల కావల ఎక్కువో దూరదూరాల
అడవుల్లో హృద్యపోలు పన్నుతున్న చెట్ల సైన్యాలు,

తీవ్రంగా చెలరేగుతున్న తుఫానుల యుద్ధాలు,

క్రోధోద్రేకంతో చతుర్ధికలా పరుగెత్తుతున్న ఉన్నత
రుంరుంమారుతాలు,

కొండల శిరాలుదిగి శరీరాలు దిగి ప్రవహిస్తున్న నదుల
రుధిరధారయ-

మనముల నగరాలూ గ్రామాలూ నిశ్చయం కోలోప్పయిన
అణ్ణాన అకస్మాత్తు దశలో నిలువునా కంపించిపోతున్నాయి.

అప్పుడే చేదిచుకున్న శిరస్సులు చేతుల్లో పట్టుకుని,
శరీరాలు గుద్ది కాళ్ళతో పరుగులెత్తుతున్నాయి,
శిరస్సులనించి వీథుల్లో రక్తం కారుతుండగా.

over rocks; unexpectedly Chaitra arrived; I am not equal to welcome the celebrated guest!

With exhaustion, after ploughing a long day, I rested the plough and myself beneath a tree letting my thoughts fly high as kites. A bird resting under a small shade of a leaf was following the movement of a gypsy cloud in the skies, eager to know where it would melt in the depths of the blue and with the desire to go there and melt away itself with the cloud.

The mischievous tree threw a shower of old leaves on me.

It is thick amavasya; yet cities of constellations opened their eyes in the skies beyond; vast forests of thoughts caught fire in my mind. Sleep like a bird fled away in fright leaving her nest to fiery vacuum. Away from the bars of my window, in the far far regions of space, in the density of massive forest lands, armies of trees arrayed; war of tempests blowing; winds mad with rage run amuck in all directions; rivers jump down the heads of mountain ranges, flow down their battered bodies in floods of red blood. Cities, towns, villages of men tremble in ignorant indecision. Bodies run on blind legs holding in their hands their freshly cut heads, blood dropping in the streets and their grotesque open teethy mouths shouting curses at the disastrous civilisations. Earth explodes her own body and flings off her limbs into the tumult of furious oceans with a million articulate hands...

In my window, the noise of two raindrops quarelling!

వాటి భయంకర దంతవ క్ష్మాలు ఉపద్రవ నాగరకతల్న
జపిస్తూ ఉండగా—

భూగోళం తనని తానే పేఱ్చుకుని

తన అవయవాల్ని కల్గొలసముద్ర తరంగాల్కోకి విసిరేస్తోంది
సహస్ర బాహువులతో—

నా కిటీకీలో రెండు చినుకులు పోట్టాడుకుంటున్న గోల !

Eh, you crophe like creatures, you unsubstantial shadows. Look! vultures are hovering over your cities.

Do not think that these silent trees have no tongues to speak; only they are sages of silence living on their inner strength...

In your mixed civilisation of hutments and mansions you are all committing suicides and proclaiming that you are achieving intellectual progress-

Your academic speeches are acts of rape on innocent languages.

The trees that rise out of the burning earth, offer gifts of cool shades to man spontaneously.

In the forest haunts where the rule of wind thrives, penance can be made in perfect peace and without loss of human dignity.

In your cities, like the burden of the past, the bullock cart crawls on the back of the modern road, which the shining motor cars brush past like flashes of lightnings, as if, the vanity of man has acquired four wheels, and lives in supreme indifference to the whispers of leaves, flowers and, to the trees on the sides.

Past and present meet and look at each other in contempt and ridicule on your modern roads.

The value of all created things is dismissed from human sight.

ఓరి వెధవపీనుగుల్లారా ! మీ నగరాలమీద గద్దలెగురు
తున్నాయి, చూడండి—

మానంగా ఉన్న చెట్లకు మాటలు రావముకున్నారు కానీ
అవి అంతఃక క్రిమీద ఒతికే నిళ్ళబ్రిముసీక్వరులు!

గుడినెలూ భవనాలూ మేళవించిన మీ కలగాపులగపు
నాగరకతలో మీరు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు, ఆత్మదర్శనం
అంటున్నారు! మీ ఉపన్యాసాలు మీరు భాషలమీద చేస్తున్న బలత్తార
వ్యథిచారాలు—

మందే భూమిలోవించి ఉదయించినా చెట్లు మనిషికి మనః
పూర్వకంగా సీడలిస్తున్నాయి. గాలిలు పాలిచే ఆడవుల్లో గౌరవ
హాని లేకుండా తపస్పులు చేసుకోవచ్చు. మీ నగరాల్లో, మోయలేని
ప్రాచీన భారంగా ఆధునిక రస్తా వీపుమీద ఎడ్డ బండి కాఁఁడ్లు
కుంటూ పోతుంది, మెరినే మోటారుకార్దేమో మెరుపుల్లా పరుగు
లెత్తుతుంటాయి, నిర్లక్ష్యంగా, దురహంకారానికి చక్రాలు తగిలించి
నట్లు- ప్రక్కటన్న చెట్లను పట్టించుకోవు. పాతకొత్తలు మీ
రస్తాల్లో పరస్పరం హేళనచేసుకుంటున్నాయి. నుట్టివిలువలు దృష్టి
వథంనించి గెంటివేయడాయి.

గాలిలో విమానంతో పోటిపడుతున్న ఆ పక్కి వట్టి పక్కి
అనుకోకు; అది సీలి ఎత్తులమీద కూర్చుని, లేస్తూ పడుతూ నడిచే
మానవ నాగరకతల్ని పరికిస్తున్న ప్రాచీన పక్కి— ఏనాగరికతల్ని
మనిషి తన గాపుతనానికి ఖుపతీకరణగా పతాకలుగా ఎగర
వేస్తున్నాడో చరిత్ర పేటిల్లో, ఆనాగరికతల్ని పరిశీలిస్తున్న పక్కి!

That eagle, which is competing with the aircraft in the air, is not a mere bird. It is that old ancient bird which watches from the blue heights; the rising and falling civilisations of man,

which he flaunts as the fluttering symbol of his greatness in the pages of history.

Looking at mans repeated classical farce of greatness, mountins roar with laughter,

Sea wears a sardonic smile and the sides of the sky ache with humour,

While the ancient forests, who hold realised souls in their wombs, nod their heads in silent sarcasm.

O man! where are your legs carrying you? your two little legs which bend under the weight of your vain glorious civilisations!

Listen! the storms are howling on the walls of centuries...

మనిషి చేస్తున్న కుచ్చ ఆర్యాటంచూస్తూ కొండలు విక
టాటపోసం చేస్తున్నాయి, సముద్రం విశ్వాసవాసనలేని పూస్వ
హాసంచేస్తోంచి, ఆకాశం కదుపు చెక్కులయ్యెట్లు నవ్వుతోంది; జ్ఞాన
కుష్టలైన పురాతన అడవులు మౌనవ్యాఖ్యలతో తలలు పంకిస్తు
న్నాయి.

మనిషి: నిన్ను ఎక్కుడికి మోచుకుపోతున్నాయో నీ కాళ్ళు?
నీ రిక్త నాగరికతం ఆర్యాటధాటిని మోయలేక వంగిపోతున్న నీ
రెండు కాళ్ళు—

శతాబ్దాల గోదలమీద కూర్చుని తుపానులు అనుస్తున్నాయి,
ఏను !

This song left me years ago and again today
has set its foot on the doorstep of my lips,

This valley is knitting our songs; moon has
arrived into the window and has again rekindled
fires-

Plough has become a cobra in my hands.
In the fields, my work has become chains to my
legs.

Your speech, a cluster of bees that carry
honey, never, leave me-

My heart becomes a river only to flow to you.

My mind becomes a room only to open its
doors to you,

Here is the flower which I carried for you
from the fields, it is a bird, which craves to build
its nest in your hair-

Songs that we together hummed last night
have not left clinging to the shrubs as yet,

And those flowers that descended to the earth
forgot to return back to the trees,

Moonlight that rained last night in the coco-
nut groves is dribbling from the long palm leaves,
I have collected all those drops with my eyes.

I love you as the sun loves the earth. Though
at nights I go, I return by morning, to see you
and forget myself.

ఈ గీతిక నన్న విడిచి ఎన్నేళ్ళయాది! మళ్ళీ ఇవాళ నా
అధరాల గుమ్మంలో అడుగుపెట్టింది. గాలి పరిమళపు కొంగు
పట్టుకొని లాగుతోంది; ఈ లోయ మన పాటలల్లుతోంది; చంద్రుడు
నా కిటికీలోకి వచ్చాడు; నా గుండెలో మళ్ళీ నిష్టంటించాడు—

నాగలి నాచేతికి నాగుబామయింది; పొలంచనులు నాకాళ్ళకు
సంకెళ్ళుగా మారేయి. తేనెలు మోసుకువచ్చే తేనెటీగల్లాంటి నీ
పలుకులు వదలవు నన్నెప్పుడూ!

నా హృది ఒక నదిల నీవై పే పరుగిడుతోంది, నామది
ఒక గదిల నీకౌరకే తన తలపులు తెరుపోయి—

ఇదిగో నీకోసం చేలలో కోసితెచ్చిన షుష్మా; ఆ షుష్మా నీ
కురుల్లో గూడుకట్టుకుండామని వచ్చిన రంగుల పక్కి; దానికి నీ
నష్ట్య అందిష్ట్య—

రాత్రి మనం కలిసిపాడిన పాటలు ఇంకా పొదల్ని వదలేదు;
కొమ్మల్నించి నేలకు రాలినపువ్వులు కొమ్మల్లోకి తిరిగి పోనేలేదు—

కొబ్బరి మటల్లో కురిసిన వెన్నెల ఇంకా బొటు బొటుగా
కాదుతూనే ఉంది; ఆ బిందువులు నీకోసం నాగుండెల్లో పట్టి
తెచ్చాను—

సూర్యుడు భూమిని ప్రేమించినంతగా నిన్ను ప్రేమిస్తు
న్నాను; రాత్రిపోయినా ప్రొద్దున్నే వస్తాను; నిన్నుచూచి నన్ను
మరచిపోతాను—

If there is no tree or house, I shall give you
the shade of life with my hand.

The rainbow has curved its body over our
fields raising our sickles, come let us go

A voice of Shehnoi spurts up in the valleys!

Cries again, wounded in the ruins of human
cities. We celebreatre marriages in these raped
nights of men-

In your hair is annointed the blood red
sindoor of our emotions, over which, we together
will find our way, into the darknesses of life's
journey.

Over these flowers, crushed beneath our
bodies in the night of our first awakening, we
shall caress the dawn of strange tidings.

From your lips and from your womb, shall
be born to my flesh, a generation of dreams, with
limbs crammed with the energy of action, who
will banish inertia from human countries and
grow orchards of prosperity, as the fruits of our
love.

The grain of the soil of our bodies, shall be
the future seed of hope.

They shall carry our journey further into
those distant valleys of Time, veiled beyond our
reckoning today- Particles of our beings, to rise
again, as men, in the fresh dawns to come.

O beloved,

Though my eyes are full of tears that resound
in my being from agonies which you and I have

చెట్లలేకపోతే ఇల్లులేకపోతే పోనీ, చెట్లుంటే నాచేతో
నికు నీడ ఇస్తా-

బొలాలమీద ఇంద్రధనున్న వంగింది; రా పోదాం,
కొడవళ్ళు దాల్చిన చేతులు ఎగరేస్తా-

ఆ లోయల్లో షహనాయా ఒక స్వరం చిందింది; మానవ
నగర శిథిలాల్లో అది గాయపడి రోదిస్తోంది; బలత్యార వ్యధిచా
రానికి గురిఅపుతున్న ఈ రాత్రుల్లో మనం మన వివాహాలు జరుపు
కుంటున్నాము-

మన ఇద్దరి హవభావాల రక్తసింధారం నీకుడల్లో
వెలుతురు చల్లతోంది; మన జీవన అంధకార ప్రయాణాల్లో ఆ
వెలుతురు మనకు దిక్కు చూపిస్తుంది...

అచి మన వేడితనువులకింద నలిగిన వికణాజుల రోషులమీద
మనమిద్దరమూ కలిసి నిద్దరలేచిన మొదటి ఉదయం; ఆ ఉదయం
కెచ్చిన నవీన అరవింద సుదేశాలను లాలిద్దాం పరిశీలిద్దాం— నీ
అధరాలవించీ నీ గర్వంనించి నా శరీరానికి పుట్టిన స్వప్నాలతరం
అవయవాల్లో ఆఱవణువునా కర్కైణ్యతాళక్తి నిఖిడికృతం అయి
ఉంది; ఆ తరం మానవదేశాలనించి కార్యహీనతను బహిష్కు
రిస్తుంది; నాయగుదిక్కులా పచ్చటి పరిమళాల తోటల్ని పెంచు
తుంది. మన ప్రేమఫలాల భారం కొమ్మల్ని వంచుతుంది-

మన శరీరాల షైతాల్లో వండిన ధాన్యమే మన భావి ఆశా
భీజం. వాళ్ళు మనకు ఈనాడు కనిపించని నుదూరకాల తీరాలకు
మన ప్రయాణాన్ని కొనసాగిస్తారు. మన ప్రాణాల పరమాణువు
లైన వాళ్ళు మళ్ళీ మళ్ళీ ఆగామి ప్రత్యాఘాల్లో మానవులుగా
ఉచయిస్తుంటారు.

టీ ప్రేయసీ !

నాదేశం నా ప్రజలు యుగ యుగాలుగా అనుభవిస్తున్న
ఛాధల గాధలు, నాకన్నల్ని అత్రువులతో అలంకరిస్తున్నాయి. నా

received, and the pains this country and our people have faced, yet, had it not been for the river of patience that runs in your veins silently, I would never have known how to hold back the reins of my maddened fever-

The silences that lie imprisoned within my bosom, would have never known the peace, had it not been for your arms which sheltered my burning days and your flowing hair which absorbed my nights of pain.

My nation, my people, my earth, are all mixed up with you, and in my devotion to you.

In your eyes I see horizons, those new horizons beckoning my feet; I meet those challenges thrown by a cruel century.

I know I shall conquer them, and my words shall conquer them after me.

In the great depths of loving

I have received the distinction of becoming a man.

May,
1975

శరీరాన్ని వ్యధాస్వర రుకీవేగంతో ప్రతిభ్వనింపజేస్తున్నాయి కానీ నీ రక్తాలు బరిసిపారే గంభీర శాంతరసమే నాక్రోథోన్మత్తు ఉత్సమాశ్వాలకు కళ్ళైః వేయగలిగింది.

నాగుండెలో చిరకాలగా బంధింపబడ్డ అశాంత నిక్షేపాలు ప్రశాంతి ఎరిగేవేళావు, నీటాహావులు నామ.దుత్తున్న దినాలకు ఆత్రయు ఇవ్వుకపోతే, నీప్రవహించే శిరోణాలు నారాతుల భగ్నవొకల్ని మృదువుగా తేలిచ్చ మోసుకునిపోకపోతే;

నాదేశం నాప్రజలు నాధరితి అస్త్రీ నీలో దర్శిస్తున్నాను, నీకన్నల్లో కనిపించే నూతన ప్రాచీరేఖలు నాఅదుగుల్ని పిలుస్తున్నాయి; ఈ శతాబ్ది నామీద విసిరేస్తున్న త్రూరమైన సవాళ్ని ఎదురోక్కమంటున్నాయి; వాటిని నేను జయస్తాను. నాతర్వాత నాఅజరామర వాక్యాలు జయస్తాయి-

ప్రేమ అగాధలోతుల్లో మానవ పదవీగౌరవాన్ని పొందాను!

Works by Seshendra Sharma

POETRY

Sohrab. A long poem in Classical Metre based on Mathew Arnold's translation of 'Sohrab & Rustom' from the Shahnama, printed in 1951. The foreword is by Venkata Parvatishwar Kavulu.

Ritu Ghosh. (Cry of the Seasons) A long poem published in 1963. Foreword by Kavi Samraat Sri Vishvanatha Sathyanarayana (The Recipient of Juana Pitha Award). Translated into English by Indira Devi Dhanrajgir. Telugu/English text.

Pakshulu. (The Birds) a collection of poems Printed in 1969.

Cqampoo Vinodini. Humorous and satirical poems published in 1968.

Padavalu Kerataalu. Telugu translation of Beaude laire's poems Published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

Seshajyotsna. Collection of poems, rendered into English by Indira Devi Dhanrajgir, translated into Urdu by Dr. Gias Siddiqi with Hindi transliteration. published in 1972 by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

Mande Suyrudu. (The Burning Sun) collection of poems which in its epic theme celebrates labour as its hero. Translated into english by the poet, and into Hindi by Om Prakash Nirmal. published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12. Telugu/English text.

Prapancha Kavita-Telugu translations of leading poets of the world (in print).

Naa Desam Naa Prajalu (My Country - My people) first modern epic of Telugu "which has an unrivalled place among the modern epics of the world." Telugu/English Text. This Indian masterpiece is translated into Hindi by Om Prakash Nirmal and into Urdu by welknown critic-poet Akhtar Hasan. Printed by the Indian Languages Forum, Hyderabad-12.

PLAY

Mabbullo Darbaru. (The Court in The Clouds) printed in 1958, now in second edition. Translated into Urdu by Qutub Sarhar, published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

SHORT STORY

Vihwala. (The Agonised) collection of short stories, first printed in 1968 now in second edition. Translated into Urdu by Qutub Sarshar, published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

LITERARY CRITICISM

Shodasi. A revaluation of Valmiki's Epic Ramayana printed in 1965. The foreword is by Gunderao Harkare. Translated into Hindi by Sekhar and published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

Swarna Hamsa. (The Golden Swan) an interpretation of Harsha Bhatta's Sanskrit Classic Naishadhiya Charita, published in 1967.

Sahitya Kaumudi. (The moonlight of Literature) collection of literary essays on classical Telugu Poets and their works, published in 1968.

Kavitvam Paaripoyindi—an assessment of techniques, sources and trends, prevailing in Telugu Poetry (in print).

SCIENCE & OTHER ESSAYS

Narudu Nakshatralu. (Man & Stars) a collection of essays published in 1963.

Oohalo. (Thoughts) collection of eight essays, published in 1969.

Vishva Vivechana. (A Study of The Universe) first printed in 1963, now in second edition. Published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12.

NOTE BOOK

Rakta Rekha. The Poet's Note Book, a very expressive book which is a window to his mind. Published by The Indian Languages Forum, Hyderabad-12. Telugu/English text.

BOOKS IN ENGLISH

Meghdoot. (The Cloud Messenger) English translation of Kalidasa's famous Classic, done jointly with Indira Devi Dhanrajgir Published by The Indian Languages Forum, Hyderabad 12

Relationship of Meghdoot with The Epic Ramayana. A research work done jointly with Indira Devi Dhanrajgir. Published by The Indian Languages Forum, Hyderabad-12.